

DANMARKS
NATIONALBANK

Årsrapport 2023

DANMARKS
NATIONALBANK

Indhold

4	Forord
---	--------

Beretning fra direktionen

	Direktionens beretning om Nationalbankens virksomhed
10	Pengepolitik, finansielle markeder og realøkonomi
14	Stabilitet i det finansielle system
16	Sikre betalinger
21	Finansiell statistik
21	Seddel- og møntomløbet
22	Regnskabsresultat 2023
	Organisation
28	Strategi
33	Nationalbankens repræsentation i bestyrelser, internationale organisationer mv.
	Risikostyring
34	Finansielle porteføljer
36	Risici på udlån til banker og realkreditinstitutter
37	Operationel risiko
	Klimaaftryk
39	Klimaaftryk fra de finansielle porteføljer

Regnskab for året 2023

45	Regnskab
----	----------

Forord

Nationalbanken blev oprettet for at bringe orden i pengevæsenet efter statsbankerotten i 1813. I 1936 blev banken en selvejende institution, der fastsætter pengepolitikken uafhængigt af regering og Folketing.

Nationalbankens mandat er overordnet at bidrage til stabile priser, sikre betalinger og stabilitet i det finansielle system.

Den faste kronekurs over for euroen er med til at skabe rammerne for stabile priser og dermed også en lav inflation. Nationalbanken sørger for sikre betalinger ved at udstede sedler og mønter af høj

kvalitet og medvirker til, at elektroniske betalinger kan afvikles sikkert. Med overvågning og anbefalinger til relevante myndigheder bidrager Nationalbanken til stabilitet i det finansielle system.

Nationalbanken forhøjede de toneangivende pengepolitiske renter seks gange i løbet af 2023 med samlet 1,85 procentpoint til 3,6 pct. for foliorenten og renten på indskudsbeviser og 3,75 pct. for renten på udlånsfaciliteten. Renteforhøjelserne skete i umiddelbar forlængelse af, at Den Europæiske Centralbank, ECB, forhøjede sine pengepolitiske renter med samlet set 2 procentpoint, på baggrund af at inflationen i euroområdet lå over ECB's inflationsmålsætning.

For at sikre, at kontanter også fremover er et sikkert og effektivt betalingsmiddel, vil Nationalbanken udstede en ny serie af pengesedler, forventeligt i 2028-29. Det meddelte Nationalbanken i november 2023. I den kommende seddelserie vil der ikke indgå en 1000-kroneseddel. Ældre seddelserier og 1000-kronesedlen i den nuværende serie udgår som gyldigt betalingsmiddel efter 31. maj 2025.

En mere detaljeret beskrivelse af Nationalbankens aktiviteter findes på Nationalbankens hjemmeside. Her findes også alle publikationer, der er offentliggjort i løbet af året.

København, 12. marts

Christian Kettel Thomsen
formand

Signe Krogstrup

Per Callesen

Nøgletal

RESULTAT

10,6 mia. kr.
19 mia. kr.

Årets resultat i 2023 var et overskud på 10.575 mio. kr. mod et underskud på 8.464 mio. kr. i 2022. Egenkapitalen udgør efter henlæggelse af årets resultat 83,7 mia. kr.

VALUTARESERVEN

626 mia. kr.
48 mia. kr.

Forøgelsen skyldes nettointerventionskøb for 13 mia. kr.; statens nettolåntagning i valuta for 8 mia. kr.; rentebetalinger og andet realiseret afkast for 15 mia. kr.; kursreguleringer ultimo året for 10 mia. kr.; og valutatransaktioner fra staten og EU for 2 mia. kr.

VÆRDI AF GULDBEHOLDNING

29,8 mia. kr.
2,7 mia. kr.

Nationalbankens beholdning af guld var uændret 66,5 tons, og den indgår i valutareserven. Prisen på Nationalbankens guld opgjort i kroner steg med 10 pct. i løbet af 2023.

KONTANTOMLØB

68,2 mia. kr.
6,9 mia. kr.

Kontantomløbet udgør 62,1 mia. kr. vedrørende sedler og 6,1 mia. kr. vedrørende mønter. Ændring i forhold til sidste år er henholdsvis -6,8 mia. kr. og -0,1 mia. kr. Omløbet af 1000-kronesedler er i 2023 faldet med 6,0 mia. kr.

Beretning fra direktionen

Direktionens beretning om Nationalbankens virksomhed

Pengepolitik, finansielle markeder og realøkonomi

Pengepolitikens primære formål er at opretholde lav og stabil inflation, hvilket er en forudsætning for en robust økonomi. I Danmark bliver formålet indfriet ved at holde kronens kurs stabil over for euroen. Det gør Nationalbanken ved at styre renten og gennem køb og salg af kroner og euro. Det kaldes fastkurspolitik.

Fastkurspolitikken betyder, at pengepolitikken i Danmark følger den pengepolitik, der bestemmes af Den Europæiske Centralbank, ECB. Det vil ofte bidrage til at gøre udsving i dansk økonomi og inflation mindre. I det omfang udviklingen i dansk økonomi afviger fra euroområdet, kan finanspolitikken anvendes til at stabilisere økonomien.

Danmark har ført fastkurspolitik siden 1982 – først over for den tyske D-mark og siden hen over for euroen. Den formelle ramme for den danske fastkurspolitik er det europæiske valutasamarbejde, Exchange Rate Mechanism 2. Den danske centralkurs over for euro – og tidligere D-mark – har været uændret siden 1987.

Nationalbanken forhøjede de toneangivende pengepolitiske renter seks gange i løbet af 2023 med samlet 1,85 procentpoint til 3,6 pct. for foliorenten og renten på indskudsbeviser og 3,75 pct. for renten på udlånsfaciliteten, se figur 1. Rente-forhøjelserne skete i umiddelbar forlængelse af, at ECB forhøjede sine pengepolitiske renter med samlet set

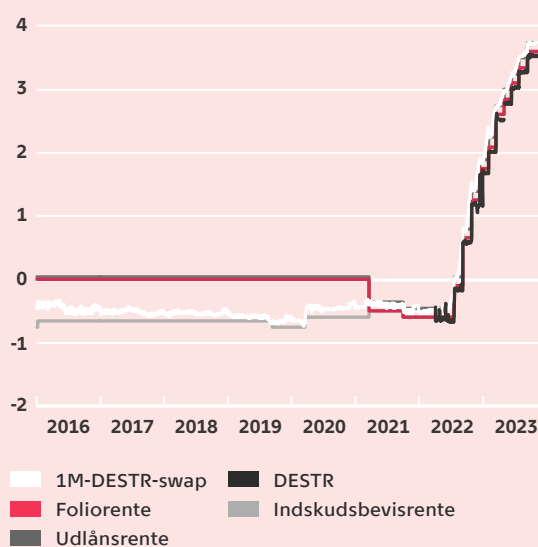
2 procentpoint, på baggrund af at inflationen i euroområdet lå over ECB's inflationsmålsætning.

Kronens kurs over for euro lå i begyndelsen af 2023 på den stærke side af centralkursen. Nationalbanken udvidede i februar det negative pengepolitiske rentespænd til ECB ved at forhøje de pengepolitiske

Figur 1

Nationalbanken har hævet de pengepolitiske renter seks gange i løbet af 2023

Pct.

Anm.: Denmark Short-Term Rate, DEST, er en kort transaktionsbaseret referencerente for det danske pengemarked. DESTR-swap er en 1-månedes cita-swap fratrullet 19 basispoint.
Kilde: Refinitiv Eikon og Danmarks Nationalbank.

renter med 0,15 procentpoint mindre, end ECB gjorde. Således blev det pengepolitiske rentespænd til ECB udvidet fra -0,25 til -0,4 procentpoint. Resten af året har Nationalbankens pengepolitiske renter fulgt ændringerne i ECB's renter én til én. Nationalbanken havde forud for udvidelsen af rentespændet foretaget interventionskøb af valuta i valutamarkedet, og Nationalbanken fulgte dermed sit sædvanlige reaktionsmønster.

Det negative rentespænd skal bl.a. ses i lyset af Danmarks store overskud på betalingsbalancens løbende poster. Overskuddet resulterer bl.a. i, at danske virksomheders efterspørgsel efter kroner er betydelig.¹ Udvidelsen af rentespændet bidrog til en kronesvækkelse, så kronens kurs over for euro i 2023 lå stabilt omkring centralkursen, se figur 2.

De højere pengepolitiske renter er transmitteret gnidningsfrit til det danske pengemarked. Dag til dag-referencerenten, Denmark Short-Term Rate, DESTR, har fulgt de pengepolitiske rentestigninger og har ligget stabilt en smule under foliorenten, se figur 1.

Efter udvidelsen af det pengepolitiske rentespænd til ECB har Nationalbanken ikke intervenseret yderligere i valutamarkedet i 2023. Således har Nationalbanken i 2023 købt valuta for samlet set 13,2 mia. kr. i forbindelse med interventioner i valutamarkedet. Valuta-reserven blev forøget med 48 mia. kr. til 626 mia. kr. ved årets udgang.

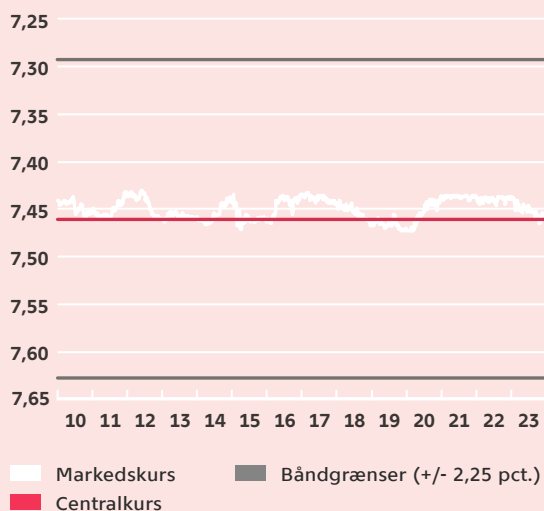
Obligationsmarkederne har i 2023 været præget af en vis grad af volatilitet. For året som helhed har renten på den 10-årige danske statsobligation ligget stort set uændret, om end der har været udsving i løbet af året, se figur 3. Renten på den 10-årige danske statsobligation har fulgt udviklingen i den tyske, og således har det 10-årige statsrentespænd til Tyskland været stort set uændret og har ligget omkring 0,25 procentpoint. Spændet mellem danske og tyske statsobligationer skal bl.a. ses i lyset af de senere års markedsforhold, der har medført en øget efterspørgsel efter tyske statsobligationer.

Der har ligeledes været udsving i renterne på de lange fastforrentede realkreditobligationer og de korte realkreditrenter i løbet af 2023. Renterne på de lange fastforrentede realkreditobligationer

Figur 2

Stabil krone nær centralkursen

Kr. pr. euro

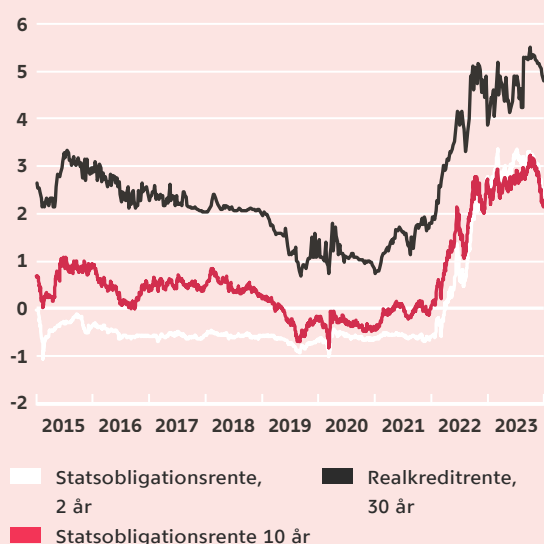
Anm.: En stigning i figuren betyder, at kronens værdi er blevet styrket over for euroen.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Figur 3

Obligationsmarkederne har været præget af udsving i 2023

Pct.

Anm.: Renter på statsobligationer er parrenter.

Kilde: Finans Danmark, Nordea Analytics og Danmarks Nationalbank.

¹ Se Danmarks Nationalbank, Pengepolitikken er blevet strammet yderligere, *Danmarks Nationalbank Analyse (Monetære og finansielle tendenser)*, nr. 12, september 2023.

ligger fortsat væsentligt højere sammenlignet med det seneste årti, hvilket har været gældende siden midten af 2022, hvor ECB begyndte at sætte de pengepolitiske renter op. I november og december faldt både de lange og korte realkreditrenter tilbage som følge af markedsdeltagernes forventning om, at rentetoppen var nået.

Udlånsrenterne for danske husholdninger er steget hurtigere og kraftigere sammenlignet med euroområdet. Det skal bl.a. ses i lyset af realkreditsystemet i Danmark, hvor renten på nye lån følger renter på obligationer direkte, og at danske husholdninger har kortere rentebindingsperioder sammenlignet med husholdningerne i euroområdet.² Den årlige kreditvækst for husholdningerne og virksomhederne er faldet tilbage i løbet af 2023 og er for første gang siden 2014 negativ. Samlet set er finansieringsforholdene for danske husholdninger og virksomheder i 2023 blevet strammet, hvilket skal ses i lyset af den stramme pengepolitik.

Danske aktiepriser (OMX C25) er steget med 7,7 pct. i 2023. Stigningen er fulgt efter et betydeligt aktieprisfald i 2022 som følge af bl.a. Ruslands invasion af Ukraine, høj inflation og stigende renter.

Inflationen faldt i 2023

Stigningerne i forbrugerpriserne var ved indgangen til 2023 atter begyndt at falde både i Danmark og i udlandet. Det hang særligt sammen med fald i de usædvanligt høje priser på energi, i takt med at usikkerheden om energiforsyning i Europa blev mindre udtalt. Herhjemme faldt inflationen igennem året og var ved årets udgang 0,4 pct., se figur 4.

Inflationspresset skiftede dog i løbet af 2023 fra primært at komme fra energi og andre importerede varer, som i højere grad er bestemt på globale markeder, til at komme fra indenlandske forhold, herunder højere lønstigninger. Ikke desto mindre faldt kerneinflationen, der fraregner forbrugerpriser på energi og uforarbejdede fødevarer, også igennem året, bl.a. som resultat af den strammere pengepolitik. Kerneinflationen faldt dog ikke i samme grad som de samlede forbrugerpriser. Kerneinflationen var ved årets udgang 2,5 pct. og 5,2 pct. i gennemsnit for 2023. Det mindre fald i kerneinflationen skyldtes bl.a. en forsinket effekt fra højere energipriser i produktionen af

andre varer og tjenester, såkaldte indirekte effekter, men også at prisstigninger på serviceydelser tog til.

De foregående års pres på arbejdsmarkedet og høje inflation var medvirkende årsag til, at der i forårets overenskomstforhandlinger på det private arbejdsmarked blev indgået aftaler om betydelige løft i lønstigningerne i både 2023 og 2024. Lønstigningerne i Danmark tog således betydeligt til i andet halvår af 2023, men var igennem hele 2023 en smule lavere end i euroområdet.

Som resultat af den aftagende inflation og højere lønstigninger steg reallønnen igennem 2023, hvilket bidrog til at holde hånden under husholdningernes forbrug, som steg igennem hele året. Samtidig blev forbrugertilliden markant forbedret, men var ved årets udgang dog stadig omtrent på niveau med perioden omkring finanskrisen.

Fremgangen i den reale indkomst bidrog også til at holde hånden under boligpriserne, og på landsplan var priserne på enfamiliehuse ved årets udgang 3,7 pct. højere end ved udgangen af 2022.³ Nationalbanken påpegede i begyndelsen af 2023 vigtigheden af, at boligskatte-reformen blev gennemført som planlagt ved indgangen til 2024, da den udgør et væsentligt bidrag til sundere strukturer på boligmarkedet. Både antallet af handler og priserne på ejerlejligheder steg betydeligt mere i hovedstadsområdet end i resten af landet frem mod slutningen af 2023. Det var muligvis foranlediget af den eventuelle skatterabat, som nye ejere kunne opnå, hvis boligen var købt og overtaget før årsskiftet.

De rentestigninger, som centralbankerne gennemførte for at bringe inflationen ned, dæmpede samtidig væksten på de danske eksportmarkeder, og den globale vækstafmatning smittede af på mange danske eksportvirksomheder. Ekstraordinær fremgang i medicinalindustrien holdt imidlertid hånden under den danske vareeksport, som fratrasket eksport af energi steg med 5,1 pct. i løbet af 2023. Fremgangen i medicinalindustrien var i stort omfang drevet af produktion hos underleverandører i udlandet, som statistisk indregnes i dansk eksport og værditilvækst, men som ikke nævneværdigt bidrager med pres på det danske arbejdsmarked.

² Se Bovin mfl., Pengepolitisk cashflow-effekt for husholdninger i Danmark og euroområdet, *Danmarks Nationalbank Economic Memo*, nr. 1, januar 2024.

³ Kilde: Boligsiden.

Stigningen i vareeksporten var i 2023 med til at holde overskuddet på betalingsbalancens løbende poster oppe. Omvendt bidrog bl.a. betydelige fald i fragtraterne i sidste del af 2022 og begyndelsen af 2023 til, at det hidtidige store overskud på tjenestebalancen forsvandt. Det samlede overskud på betalingsbalancen faldt fra 378 mia. kr. i 2022 til 311 mia. kr. i 2023 og udgjorde 11,1 pct. af BNP i 2023.

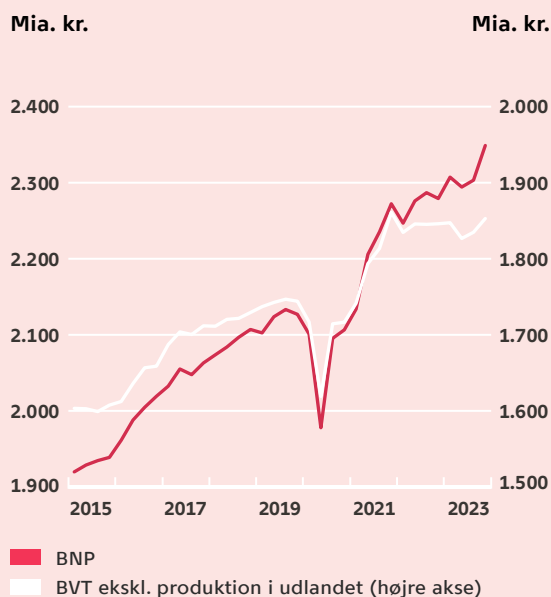
I de fleste dele af dansk økonomi satte vækstafmatningen for alvor ind i løbet af 2023, og kapacitetspresset aftog betydeligt sammenlignet med 2022. For året som helhed steg BNP med 1,8 pct., se figur 5. Fremgangen skulle dog især ses i lyset af den ekstraordinære fremgang i medicinalindustrien og produktion i udlandet, som kun i ganske begrænset omfang bidrog til at øge kapacitetspresset i dansk økonomi. Ses der bort fra produktion i udlandet under dansk ejerskab, faldt dansk bruttoværditilvækst med 0,1 pct. i 2023.

Fremgang på arbejdsmarkedet i 2023

Til trods for vækstafmatning i de fleste dele af dansk økonomi var der fortsat fremgang på arbejdsmarkedet. Beskæftigelsen voksede i løbet af året med 29.000 personer, og antallet af lønmodtagere var ved årets udgang for første gang over 3 mio. personer.

Figur 5

BNP steg med 1,8 pct. i 2023

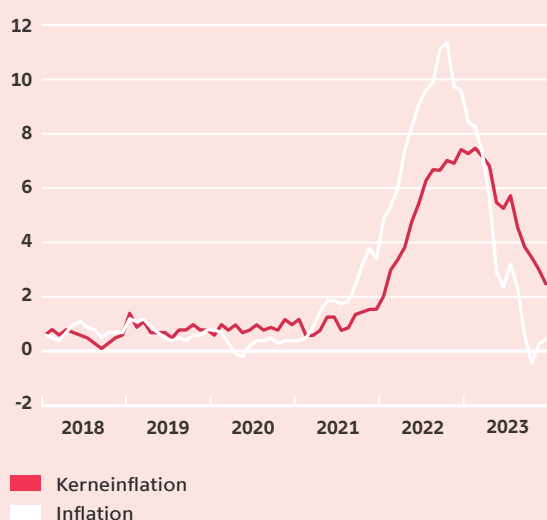
Anm.: Produktion i udlandet dækker over salg vedrørende produktion i udlandet under dansk ejerskab fraregnet materialeomkostninger direkte knyttet hertil. Det er ikke muligt at opgøre værditilvæksten ved produktion i udlandet under dansk ejerskab helt præcist, da der kan være en række fællesomkostninger med traditionel dansk produktion, som ikke kan adskilles. Beregningerne her skal derfor ses som et skønsmæssigt billede af væksten fraregnet disse aktiviteter.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Figur 4

Inflationen faldt i 2023

Pct., år-år

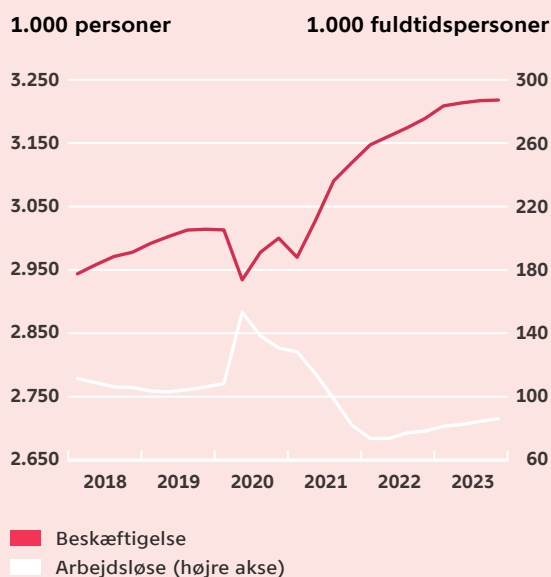

Anm.: Inflation er opgjort ved det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks, HICP. Kerneinflation er HICP ekskl. energi og uforarbejdede fødevarer.

Kilde: Danmarks Statistik.

Figur 6

Fremgang på arbejdsmarkedet i 2023

Kilde: Danmarks Statistik.

Fremgangen skyldtes især øget tilgang af udenlandsk arbejdskraft. Samtidig voksende ledigheden kun svagt fra et lavt niveau. Ledigheden var ved udgangen af året 87.000 personer, hvilket var betydeligt lavere end i årene op til pandemien, se figur 6. Selv om at presset på arbejdsmarkedet frem mod slutningen af året aftog en anelse, meldte mange virksomheder fortsat om mangel på arbejdskraft.

Gennem 2023 bidrog finanspolitikken til en stram økonomisk politik. Nationalbanken påpegede flere gange i løbet af året vigtigheden af en stram økonomisk politik samt vigtigheden af, at finanspolitikken ikke modarbejdede de renteforhøjelser, der blev gennemført i euroområdet for at bringe inflationen ned. Nationalbanken anbefalede derfor, at eventuelle tiltag, der øgede kapacitetspresset, skulle mødes af tiltag, der dæmpede kapacitetspresset tilsvarende. Anbefalingen beroede på, at både kapacitetspresset og inflationen samt de forventede lønstigninger i Danmark overordnet var på linje med euroområdet. ECB's pengepolitik, der ville sikre en tilstrækkelig aktivitetsdæmpning i euroområdet, ville derfor i udgangspunktet også have tilstrækkelig virkning på dansk økonomi via fastkurspolitikken.

Stabilitet i det finansielle system

Nationalbanken bidrager til at sikre stabiliteten i det finansielle system ved at analysere den finansielle sektor, overvåge og vurdere systemiske risici og give anbefalinger til området. Derudover varetager Nationalbanken formandskab og sekretariatet for Det Systemiske Risikoråd, Finansielt Sektorforum for Operationel Robusthed og Betalingsrådet.

De systemiske kreditinstitutters resultat før skat var 62 mia. kr. i 2023 og var dermed knap 40 mia. kr. højere end i 2022. Fremgangen i indtjeningen har primært været drevet af en markant stigning i bankernes indlåsmarginal. Indlåsmarginalen er steget som konsekvens af, at pengemarkedsrenterne siden 2022 er steget markant mere end bankernes indlånsrenter. Den udvikling skal bl.a. ses i lyset af bankernes indlånsoverskud, og at kundernes reaktion på de relativt lave indlånsrenter har været begrænset.

Det Systemiske Risikoråd

Nationalbanken varetager formandskab og sekretariat for Det Systemiske Risikoråd. Det Systemiske Risikoråd overvåger og identificerer systemiske risici i det finansielle system og kan henstille om politiktiltag for at adressere og begrænse risici. Derudover kan Rådet udtale sig om finansielle forhold, herunder udviklingen i systemiske risici samt finansiell regulering, som efter Rådets vurdering er væsentlige i forhold til den finansielle stabilitet.

Det Systemiske Risikoråd vurderer hvert kvartal det passende niveau for den kontracykliske kapitalbuffer. I marts 2022 valgte Rådet at henstille til erhvervsministeren, at buffersatsen fra 31. marts 2023 hæves til 2,5 pct. Rådet fandt det fortsat hensigtsmæssigt at hæve bufferen på mødet i marts 2023. Rådet fremhævede også, at Rådet er parat til at henstille om en reduktion af buffersatsen med øjeblikkelig virkning, hvis der opstår stress i det finansielle system med risiko for en hård opstramning af kreditgivningen til husholdninger og virksomheder.

Det Systemiske Risikoråd er også makroprudentiel myndighed for Færøerne og Grønland. Det betyder, at Rådet også her overvåger systemiske risici og henstiller om makroprudentielle politiktiltag.

I juni 2023 drøftede Rådet systemiske finansielle risici i Grønland og konstaterede, at Grønland befinder sig i et langt økonomisk opsving, og at presset på arbejdsmarkedet er højt, samtidig med at der er høj vækst i udlånet. Disse risici besluttede Rådet i samarbejde med de grønlandske myndigheder at analysere nærmere, og på et kommende møde vil Rådet vurdere, om der er grundlag for at aktivere den kontracykliske buffer i Grønland.

Som følge af at Det Systemiske Risikoråd har vurderet, at der er uadresserede risici relateret til markedet for erhvervsjendomme, besluttede Det Systemiske Risikoråd på sit møde i oktober 2023 at henstille til erhvervsministeren om at aktivere en sektorspecifik systemisk buffer for eksponeringer mod ejendomsselskaber med en sats på 7 pct. gældende fra 30. juni 2024. Denne buffer har til hensigt at øge kreditinstitutternes kapitalisering, så de er i bedre stand til at modstå nedskrivninger og potentielle tab fra deres udlån til ejendomsselskaber.

Det Systemiske Risikoråd drøftede i december 2023 udbredelsen af afdragsfrie lån i Danmark og risici relateret hertil. Rådet vil fortsat overvåge systemiske risici relateret til afdragsfrihed på boligmarkedet.

De danske kreditinstitutters indtjening har de seneste år endvidere været understøttet af lave nedskrivninger, hvilket også var tilfældet i 2023. De fleste systemiske kreditinstitutter har fastholdt eller øget deres tillæg til de modelbaserede nedskrivninger, de såkaldte ledelsesmæssige skøn, som bl.a. dækker makroøkonomisk usikkerhed. De ledelsesmæssige skøn giver institutterne en ekstra stødpude til at håndtere tab på deres udlånsportefølje.

Kreditinstitutterne har i dag betydelige eksponeringer over for erhvervsejendomsmarkedet, og højere udlånsrenter, økonomisk afdæmpning og prisfald på ejendomme øgede i 2023 risikoen for tab hos bankerne fra ejendomssektoren. Segmentet er et særligt opmærksomhedspunkt for Nationalbanken, da udlån til ejendomsselskaber tidligere har givet anledning til store tab i bankerne. Under både den økonomiske krise i 1990'erne og under finanskrisen var udlån til ejendomsbranchen den udlånstype, der gav anledning til den største andel af nedskrivningerne.

I marts 2023 kom specifikke regionale amerikanske banker i problemer på grund af utilstrækkelig risikostyring. Problemerne betød, at investorernes risikoopfattelse af banksektoren steg, og det resulterede i faldende priser på bankernes aktier og stigende priser på deres gældsudstedelser. Problemerne for de specifikke banker ledte ikke til systemisk stress i den finansielle sektor, og priserne på bankernes gælds- og kapitaludstedelser faldt gradvist efterfølgende.

Nationalbanken er sidste låneinstans i Danmark. Det betyder, at Nationalbanken i krisetider kan udvide kreditinstitutternes lånemuligheder eller yde ekstraordinær likviditetsstøtte af hensyn til den finansielle stabilitet. Blandt andet derfor følger Nationalbanken kreditinstitutternes likviditet og finansieringsbehov. I 2023 var både likviditetsnøgletallet, liquidity coverage ratio, LCR, og finansieringsnøgletallet, net stable funding ratio, NSFR, overholdt med en betydelig overdækning for både de systemiske og ikke-systemiske banker.

I Danmark og resten af EU er der regler for krisehåndtering af nødlidende institutter. Reglerne for krisehåndtering af nødlidende institutter skal bl.a. sikre, at kriseramte kreditinstitutter kan håndteres uden væsentlige negative effekter for den finansielle stabilitet. Det er som en del af krisehåndteringsregimet, at pengeinstitutterne skal opfylde kravet om såkaldte nedskrivningsegnete passiver, NEP-kravet. Nationalbankens stresstest i både 1. halvår og 2. halvår af 2023 viste, at enkelte systemiske kreditinstitutter ikke kan blive ved med at opfylde

Samarbejdet med Den Internationale Valutafond, IMF

Nationalbanken varetager Danmarks relationer til Den Internationale Valutafond, IMF, i samarbejde med Økonomiministeriet og Finansministeriet. Nationalbanken varetager desuden Danmarks finansielle mellemværende med IMF. IMF har til formål at understøtte global vækst og finansiell stabilitet.

Nationalbankdirektør Christian Kettel Thomsen repræsenterer Danmark i IMF's repræsentantskab. Repræsentantskabet er IMF's øverste besluttede organ, hvor alle medlemslande har en repræsentant.

IMF's bestyrelse varetager det daglige arbejde i IMF. Her er Danmark repræsenteret gennem den nordisk-baltiske valgkreds, som sammen har et bestyrelsesmedlem, der repræsenterer de nordisk-baltiske interesser i IMF. Nationalbanken koordinerer sammen med Økonomiministeriet og Finansministeriet Danmarks synspunkter med de øvrige medlemmer i valgkredsen.

Nationalbankdirektør Signe Krogstrup repræsenterer Nationalbanken i Den Nordisk-Baltiske Monetære og Finansielle Komité, NBMFC, der beskæftiger sig med de overordnede strategiske retningslinjer for arbejdet i den nordisk-baltiske valgkreds. Signe Krogstrup overtager i begyndelsen af 2024 formandskabet for NBMFC for en periode på to år.

IMF analyserer en gang om året dansk økonomi og kommer med politikanbefalinger i en såkaldt Artikel IV-rapport. Den seneste rapport blev offentliggjort i juni 2023.

De otte lande i den nordisk-baltiske region anmodede i 2021 IMF om at gennemføre en regional analyse af trusler og sårbarheder knyttet til grænseoverskridende hvidvask af penge samt af virkningen på den finansielle stabilitet. IMF's rapport om hvidvaskrisici i den nordisk-baltiske region blev offentliggjort i september 2023.

Danmarks finansielle mellemværende med IMF
En af IMF's opgaver er at yde lån til lande i økonomiske vanskeligheder. Disse lån finansieres via medlemslandenes kvoter og lånetilsagn.

Danmarks finansielle mellemværende med IMF består af Danmarks kvote samt af disse frivillige lånetilsagn:

- Lånetilsagn til New Arrangements to Borrow (NAB)
- Bilaterale lånetilsagn
- Lånetilsagn til IMF's særlige fond for lån til lavindkomstlande, Poverty Reduction and Growth Trust, PRGT.

Fort sættes ...

... fortsat

Nationalbanken deltager også i IMF's frivillige handelssystem med særlige trækingsrettigheder, Special Drawing Rights, SDR.

Nationalbanken har i 2023 forlænget sin bilaterale låneaftale med IMF. Aftalen er forlænget med 1 år og udløber den 31. december 2024. Derudover har Nationalbanken i 2023 øget lånetilsagnet til PRGT-fonden med 150 mio. SDR, svarende til 1,359 mia. kr. ultimo 2023. Når Nationalbanken giver lånetilsagn til PRGT-fonden, modtager banken en statsgaranti, der dækker kreditrisikoen på lånet. Beslutningen om at bidrage til PRGT-fonden træffes derfor i samråd med Økonomiministeriet og Finansministeriet. Nationalbanken har desuden tilsluttet sig det såkaldte encashment-regime for de danske lånetilsagn til PRGT-fonden. Deltagelse i encashment-regimet betyder, at 20 pct. af lånebeløbet under Nationalbankens PRGT-låneaftaler vil blive reserveret til at imødekomme eventuelle anmodninger om tidlig tilbagebetaling af lån fra andre bidragsydere til PRGT-fonden, hvis de oplever betalingsbalanceproblemer. Nationalbanken vil tilsvarende kunne anmode om tidlig tilbagebetaling af lån til PRGT-fonden i tilfælde af betalingsbalance-problemer.

Den danske kvote, lånene til IMF og beholdningen af SDR indgår i valutareserven.

IMF's medlemslande indgik i december 2023 en aftale om den 16. kvotegennemgang. Nationalbanken har på vegne af Danmark stemt ja til aftalen. Aftalen indeholder en stigning på 50 pct. i hvert medlemslands kvote, en reduktion af låneressourcerne i NAB samt en udfasning af de bilaterale låneaftaler. Aftalen vil sikre, at IMF fremover i højere grad kan yde lån på baggrund af kvotemidler frem for frivillige lånetilsagn. Aftalen vil holde IMF's samlede udlånskapacitet uændret. Implementeringen af kvoteaftalen vil forventeligt begynde i 2024.

deres samlede NEP-krav inkl. det kombinerede bufferkrav i en etårig periode med begrænset mulighed for at udstede nye gældsinstrumenter. Nationalbanken anbefalede, at institutterne bør undgå denne sårbarhed ved at opbygge en tilstrækkelig overdækning til kravet og sikre en tilpas jævn og lang forfaldsprofil på deres gældsudstedelser.

Klimaforandringer og den grønne omstilling

Klimaforandringer og den grønne omstilling påvirker samfundet allerede i dag og vil få større konsekvenser i fremtiden. Det vil også smitte af på den finansielle sektor og dermed potentielt på den finansielle stabilitet.

Stormflod og skybrud ramte i efteråret boligejere i flere dele af landet. Nationalbanken har i en række analyser fundet, at kreditinstitutter kan stå med betydelige pantværdier i risiko for oversvømmelse, og at risiko for oversvømmelse kan have en vis påvirkning på boligpriserne. Der er dog ikke nogen umiddelbare tegn på, at pengeinstitutter i dag inddrager disse informationer i deres kreditgivning ved fx at være mindre tilbøjelige til at yde finansiering til disse boliger.

Nationalbanken satte i den halvårslige analyse af den finansielle stabilitet fra december 2023 fokus på rammerne for regulering af klimarelaterede finansielle risici, som er under overvejelse i EU-myndighederne på det finansielle område. Nationalbanken støttede i 2023 op om de undersøgende initiativer for at justere de fælles-europæiske regler.

Sikre betalinger

Nationalbanken medvirker til, at elektroniske betalinger i Danmark gennemføres sikkert og effektivt, bl.a. ved at sørge for, at pengeinstitutterne kan afvikle betalinger indbyrdes og ved at overvåge systemisk vigtige betalings- og afviklingssystemer. Derudover varetager Nationalbanken formandskabet og sekretariatet for Betalingsrådet og Finansielt Sektorforum for Operationel Robusthed.

Nationalbanken overvåger, at betalinger og finansielle transaktioner i Danmark kan gennemføres sikkert og effektivt. Overvågningen omfatter de centrale betalings- og afviklingssystemer samt de vigtigste betalingsløsninger og sker med udgangspunkt i internationale standarder og retningslinjer. Der afrapporteres i en årlig publikation om overvågning af finansiell infrastruktur.

Nationalbanken har i 2023 fortsat haft fokus på cybersikkerhed i de overvågede systemer. Der har været særligt fokus på beredskabsplanlægning, beredskabstests og planer for forretningsvidereførelse med henblik på at styrke de finansielle systemers robusthed i tilfælde af cyberangreb. I den løbende overvågning følges op på, hvordan de ansvarlige for de overvågede systemer arbejder med og efterlever Nationalbankens anbefalinger på området.

SIKRE BETALINGER

**Sikre og effektive
betalinger er en af
Nationalbankens
hovedopgaver**

Samling af betalinger på TARGET Services

I 2023 har Nationalbanken fortsat arbejdet med at samle gennemførelsen af bankernes betalinger og værdipapirhandel i danske kroner på den fælles-europæiske afviklingsplatform for betalinger og værdipapirhandel, TARGET Services. Herved opnås skalafordele, og samarbejdet med de andre centralbanker vil bl.a. styrke cybersikkerheden. Samarbejdet med både den finansielle sektor i Danmark og Den Europæiske Centralbank, ECB, om migreringen til TARGET Services forløber planmæssigt. Testfasen blev skudt i gang, da Nationalbanken i juli 2023 begyndte at teste systemerne i den såkaldte centralbanktest. Centralbanktesten er en vigtig forberedelse til, at bankerne lukkes ind i systemerne. Bankerne er gået i gang med brugertesten i januar 2024. 2024 kommer til at stå i brugertestens tegn sammen med detailplanlægning og klargøring til migrering i 2025.

Der er en række funktionaliteter, som Nationalbanken ikke får via TARGET Services, fx SWIFT og sikkerhedsstillelsesfunktionalitet. I 2023 har Nationalbanken arbejdet planmæssigt videre med at klargøre disse tekniske løsninger, og de vil teknisk blive gjort klar i løbet af 2024. Migreringen til TARGET Services betyder, at det eksisterende betalingssystem, Kronos2, nedlægges.

Siden beslutningen om at tilslutte sig TARGET Services, har det været et strategisk mål for Nationalbanken at være med til at muliggøre straksbetalinger på tværs af valutaer. Derfor er Nationalbanken nu også trådt ind i arbejdet med at igangsætte et pilotprojekt vedrørende grænseoverskridende straksbetalinger sammen med ECB og Sveriges Riksbank. Dermed vil Nationalbanken få indsigt i og bidrage til løsningsdesign for afvikling af straksbetalinger på tværs af valutaer.

Trusselsbaserede tests i den danske finansielle sektor

Siden begyndelsen af 2019 har en særlig enhed i Nationalbanken koordineret test af cyberrobustheden i den finansielle sektor via såkaldt trusselsbaseret red team-testing (TIBER-DK). Testdeltagerne er bl.a. de største finansielle institutter og udvalgte kritiske it-leverandører. I testen efterligner et etisk hackerteam et rigtigt cyberangreb og forsøger at få

adgang til på forhånd specificerede samfundskritiske funktioner og data i testdeltagernes it-systemer. Målet er, at testdeltagerne selv finder svagheder i cyberforsvaret, så de kan adresseres for at øge cyberrobustheden. Området bliver omfattet af EU-lovgivning i relation til trusselsbaserede red team-test (Digital Operational Resilience Act, DORA) fra januar 2025. Nationalbanken har i 2023 forankret de omfattende danske erfaringer i de detaljerede retningslinjer på europæisk plan samt bidraget til indenlandsk lovgivning.

Analyse af digitale euros potentielle betydning i Danmark

Den Europæiske Centralbank arbejder med udvikling af digitale centralbankpenge til brug for borgere og virksomheder – en såkaldt digital euro. En endelig beslutning om lancering af en digital euro udestår, ligesom en række tekniske standarder, regler og vilkår endnu ikke er afklaret. Nationalbanken har i 2023 undersøgt, hvilken betydning en digital euro kan få for sikre og effektive betalinger, fastkurspolitikken samt den finansielle stabilitet i Danmark.⁴

En digital euro med lave grænser for borgere og virksomheders beholdning forventes ikke at få væsentlige konsekvenser for fastkurspolitikken eller den finansielle stabilitet i Danmark. Danske borgere kan få adgang til digital euro, når de besøger et euro-land, og en sådan kan potentielt være et billigere alternativ til eksisterende betalingsløsninger. Anvendelse af digitale euro i Danmark kræver indgåelse af en aftale. I tilfælde af at der indgås en sådan aftale, forventes det at føre til en meget begrænset anvendelse af digitale euro til indenlandske betalinger.

Analyse om offline-betalinger som betalingsberedskab i Danmark

Nationalbanken har i en analyse i 2023 afdækket, at offline-kortbetalinger har potentialet til at udgøre et samfundsdekkende betalingsberedskab i Danmark, hvis internettet eller betalingssystemerne bliver utilgængelige. Det kræver, at relevante aktører involveret i en kortbetaling tillader og accepterer offline-kortbetalinger med alle de mest udbredte betalingskort i Danmark. Nationalbanken vil i samarbejde med relevante aktører arbejde imod, at dette bliver tilfældet.

4 Se Danmarks Nationalbank, Digital euro – potentiel betydning for betalinger, fastkurspolitik og finansiell stabilitet i Danmark, *Danmarks Nationalbank Analyse*, nr. 19, november 2023 ([link](#)).

Nationalbankens undersøgelse af borgernes betalingsvaner og -præferencer

Nationalbanken fik i foråret 2023 gennemført en repræsentativ stikprøve blandt danske borgere over 15 år om deres betalingsvaner og -præferencer. Undersøgelsen, der er blevet gennemført hvert andet år siden 2017, blev i 2023 foretaget af Epinion, som indsamlede 2.737 besvarelser.

Respondenterne besvarede en række spørgsmål om fx deres holdning til butikkers pligt til at tage imod kontanter og deres foretrukne betalingsløsning i en given betalingssituation. I tillæg udførte alle respondenterne en betalingsdagbog med deres betalinger for én hel dag. For hver betaling oplyste respondenterne en række forhold, herunder betalingsform og lokation, fx betaling med Dankort i en dagligvarebutik.

Undersøgelsens resultater bidrager til, at Nationalbanken kan understøtte formålet om sikre og effektive betalinger i Danmark. Indsigterne fra spørgeske-

maundersøgelsen har bl.a. bidraget til flere analyser i 2023, herunder hvilke betalingsløsninger borgerne har til rådighed og særlige egenskaber ved dem, brugen af kryptoaktiver blandt danske borgere og potentialet for offline-kortbetalinger som betalingsberedskab i Danmark. Nationalbanken fortsætter med at drage nytte af indsigterne fra undersøgelsen, som i 2024 vil bidrage til yderligere analyser.

Analyse af kontanters rolle i Danmark.

Med udgangspunkt i bl.a. undersøgelsen af de danske borgernes betalingsvaner og -præferencer offentliggjorde Nationalbanken i 2023 en analyse om kontanters rolle i Danmark, hvor der er et lavt og faldende brug af kontanter. Analysen viste bl.a., at der fortsat er brug for kontanter i Danmark – også i fremtiden. Det afspejler, at kontanter er et anvendt betalingsmiddel i butikker og mellem privatpersoner. Dertil har kontanter en række særlige egenskaber, som gør, at en mindre gruppe borgere, af forskellige årsager, er afhængige af kontanter som betalingsmiddel. Analysen konkluderede også, at i takt med at

Finansielt Sektorforum for Operationel Robusthed

Nationalbanken varetager formandskabet og sekretariatet for Finansielt Sektorforum for Operationel Robusthed, FSOR. Det er et offentlig-privat samarbejdsforum mellem 28 centrale private aktører og myndigheder i den finansielle sektor. Operationel robusthed dækker bl.a. over risikoen for nedbrud som følge af cyberangreb.

FSOR adresserer operationelle risici, der kan true stabiliteten i den finansielle sektor. I 2023 er der lavet to risikoanalyser for den finansielle sektor. FSOR vurderer risici og træffer beslutninger om mitigerende tiltag løbende. FSOR's årsberetninger og metode for risikoanalyse kan ses på Nationalbankens hjemmeside.

I 2023 har FSOR bl.a. haft fokus på risici i relation til evnen til at genoprette kritiske funktioner efter et alvorligt cyberangreb, brug af cloudservices samt risici ved generative sprogmodeller. Der er desuden igangsat en analyse af, hvordan de allervigtigste betalinger kan videreføres i ekstreme, men plausible scenarier.

FSOR's kriseberedskab skal sikre koordinering mellem organisationer i en krisesituation, hvor vitale dele af sektoren er ramt. I juni 2023 blev der gennemført en uvarslet test af aktivering af kriseberedskabet. Derudover har sekretariatet afholdt to temadage for alle beredskabets medlemmer for at øge fokus og forståelse af beredskabets

rolle. Beredskabet har også deltaget i en tværgående national beredskabstest og en baltisk/nordisk test som repræsentant for den danske finansielle sektor.

Nationalbanken analyserede i 2023 cyberrobustheden blandt deltagerne i FSOR på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse foretaget i slutningen af 2022. Tilsvarende undersøgelser er gennemført i 2016, 2018 og 2020. Undersøgelsen sker på baggrund af organisationernes selvevaluering og giver et overblik over cybermodenheden i den finansielle sektor. De væsentligste budskaber fra analysen er, at ledelsesengagement på området gør en positiv forskel for cybermodenheden, samt at arbejdet med cyberrisici vedbliver at være vigtigt givet trusselsbilledet, herunder arbejdet med konkrete planer for genopretning af systemer og data.

Videndeling på tværs af lande er en væsentlig kilde til at indhente inspiration til at videreudvikle arbejdet med at øge den operationelle robusthed i den finansielle sektor. Med dette udgangspunkt tog Nationalbanken i 2017 initiativ til at afholde den første årlige konference om cybersikkerhed under titlen "Nordic Cyber in Finance Conference". Konferencen går på skift mellem de nordiske centralbanker, og i 2023 afholdt Nationalbanken konferencen for anden gang.

brugen af kontanter falder, og flere butikker sjældent har kunder, der ønsker at betale med kontanter, kan det give mening, at kontantpligten lempes med henblik på at understøtte sikre og effektive betalinger.

Initiativer på kontantområdet

Kontanter er fortsat et sikkert betalingsmiddel i dag og i de kommende år. Men skal danskerne også på sigt have tillid til kontanterne, må designet og produktionen af sedlerne hele tiden være på forkant med den teknologiske udvikling. Derfor har Nationalbanken besluttet at igangsætte initiativer på tre områder:

- Danmark skal have en ny seddelserie baseret på de nyeste teknologier til at forhindre forsøg på forfalskninger. De nye sedler forventes at blive lanceret i 2028-2029, og serien vil bestå af 50-, 100-, 200- og 500-kronesedler. De nye sedler vil få nyt udseende og motivtema. Når den nye seddelserie sendes i cirkulation, vil den erstatte den nuværende seddelserie over en årrække. Der indgår ikke en 1000-kroneseddel i den nye serie.
- Alle andre sedler end de nuværende med motiver af broer og oldtidsfund (2009-serien) vil være ugyldige som betalingsmiddel efter 31. maj 2025. Det omfatter alle ældre seddelserier – fra den såkaldte 'ombytningsserie' (1944-serien) til og med serien med portrætter og kirkekunst (1997-serien).

- 1000-kronesedlen i den nuværende seddelserie med motiver af broer og oldtidsfund (2009-serien) bliver ugyldig samtidig med de ældre seddelserier. Der vil ikke længere blive sendt nye 1000-kronesedler i omløb, og 1000-kronesedler vil være ugyldige som betalingsmiddel efter 31. maj 2025.

1000-kronesedlen er ikke vigtig for at understøtte sikre og effektive betalinger i Danmark. Kun 1 ud af 10 betalinger med kontanter har en værdi på over 500 kr., og kun ca. 1 ud af 4 borgere har anvendt en 1000-kroneseddel til en betaling inden for det seneste år. Desuden vil fraværet af 1000-kronesedlen reducere behovet for byttepenge hos butikkerne. Hvidvaskreglerne forbyder samtidig større kontante betalinger. Hertil kommer, at bl.a. politiet vurderer, at 1000-kronesedlen i højere grad end andre sedler anvendes i forbindelse med økonomisk kriminalitet af forskellig karakter. Selvom antallet af forfalskninger af danske sedler stadig er begrænset, er 1000-kronesedlen i stigende grad genstand for forsøg på forfalskninger. Det kan skade tilliden til kontanterne.

Fra 1. juni 2025 og frem til lanceringen af en ny seddelserie i 2028-2029 vil der dermed være én gyldig seddelserie bestående af fire sedler: 50-, 100-, 200- og 500-kronesedler. Frem mod lanceringen af de nye sedler vil de nuværende sedler løbende holdes opdateret. En ny sikkerhedsopdateret version af 500-kronesedlen blev sendt i omløb i 2020, og fra begyndelsen af 2024 og i 2025 vil også sikkerhedsopdaterede 50-, 100- og 200-kronesedler i den nuværende serie blive sendt i omløb.

Nationalbanken vil som led i hjemkaldelsen af ældre sedler og 1000-kronesedlen etablere mindst to indleveringssteder. Her kan borgere og virksomheder, der ikke har haft mulighed for at indsætte kontanterne i deres bank, veksle dem i vekselkontorer eller anvende dem i detailhandlen inden fristens udløb den 31. maj 2025, kan få omvekslet deres sedler. Indleveringsstederne vil modtage de hjemkaldte sedler indtil 31. maj 2026. Nationalbankens indleveringssteder forventes at åbne inden udgangen af 2024.

Møntwebshop lukket

Nationalbanken lukkede for salg af mønter og sedler via Den Kgl. Mønts møntwebshop i december 2023. Beslutningen skyldes, at der over de senere år har været faldende efterspørgsel efter produkterne, der blev solgt via webshoppen.

Det er desuden blevet dyrere at producere mønter alene til webshoppen. Det skyldes, at der generelt i

Betalingsrådet

Nationalbanken varetager formandskabet og sekretariatet for Betalingsrådet. I 2023 blev der som vanligt holdt to møder. Betalingsrådets formål er at fremme effektiviteten og sikkerheden af betalinger for borgere, virksomheder og pengeinstitutter. Betalingsrådet består af 13 medlemmer, der alle har en høj grad af relevans i forhold til detailbetalinger i Danmark.

Betalingsrådet følger løbende udviklingen på detailbetalingsområdet, herunder forslag til og implementering af ny lovgivning. I 2023 drøftede rådet blandt andet Europa-Kommissionens forslag til straksbetalinger i euro og en borgervendt digital centralbankvaluta, en såkaldt euro-CBDC. På rådets agenda i 2023 var desuden også udviklingen på det digitale betalingsmarked i Danmark, brugen af kontanter, offline-kortbetalinger som betalingsberedskab og big tech-virksomheders udbud af betalingsløsninger.

samfundet bruges færre kontanter, fx til betalinger i butikkerne. Derfor er der ikke så stort behov for at producere nye mønter til generel cirkulation i samfundet. Det gør det forholds-mæssigt dyrere at producere nye mønter, hvis de alene har til formål at understøtte salg i webshoppene. Det er dyrt, fordi små indkøb af nye mønter giver en højere stykpris. Hertil kommer håndtering og transport af mønterne, som også bliver dyrere pr. mønt ved små leveringer.

Det er fortsat planen, at erindringsmønter skal produceres i forbindelse med særlige anledninger i Kongehuset, fx regentens runde fødselsdage og regeringsjubilæum. Oplysninger om kommende mønter og distribution af disse vil blive annonceret via Nationalbankens hjemmeside.

Finansiell statistik

Finansiell statistik bidrager til, at Nationalbanken kan sikre Danmark en robust økonomi med analyser af dansk økonomi og den finansielle sektor.

Nationalbanken indsamler og udarbejder en bred vifte af data og statistikker på det finansielle område. Data kommer primært fra en række centrale aktører i samfundet, fx banker, realkreditinstitutter, betalingsinstitutter, forsikrings- og pensionsselskaber, investeringsfonde og store erhvervs virksomheder. Data formidles på Nationalbankens hjemmeside, fx i statistiknyheder, i statistikbanken og på sociale medier.

Nationalbanken arbejder tæt sammen med Danmarks Statistik om at udarbejde og udgive statistik. Nationalbankens finansielle statistikker findes på Danmarks Statistiks hjemmeside og statistikbank, og detaljerede mikrodata fra Nationalbanken findes via Danmarks Statistiks Forskningservice.

I 2023 begyndte Nationalbanken at offentliggøre en månedlig valuta- og pengemarkedsstatistik, som baserer sig på daglige indberetninger fra de største pengeinstitutter i Danmark. Nationalbanken anvender de daglige data til at understøtte den finansielle stabilitet, overvåge udviklingen på valutamarkedet i kroner og til at følge den pengepolitiske transmission i Danmark.

Nationalbanken er i 2023 også begyndt at offentliggøre data over klimarelaterede indikatorer, som

bidrager til at monitorere drivhusgasudledninger, der stammer fra den finansielle sektors investeringer mv. Formålet med de klimarelaterede indikatorer er at belyse den finansielle sektors finansiering af drivhusgasudledninger og eksponering over for udledningsintensive virksomheder, som kan have betydning for den finansielle stabilitet.

Nationalbanken er begyndt at indsamle daglige data for betalinger med betalingskort fra kortindløbere i Danmark. Nationalbanken bruger data til at følge med i og analysere borgernes betalingsvaner og den økonomiske udvikling i forskellige brancher. Der vil i 2024 blive offentliggjort en statistik for daglige betalinger.

Seddel- og møntomløbet

Nationalbanken er udstedende myndighed for sedler og mønter i Danmark. Det samlede omløb af mønter og sedler faldt i 2023 med 6,9 mia. kr. Faldet i 2023 forlænger udviklingen i 2022 og skyldes flere forhold.

Faldet i seddelomløbet er en afledt effekt af, at danskernes primære betalingsløsninger fortsat er digitale løsninger som betalingskort, betalingsservice, netbank og tjenester som fx mobilbetalinger. Desuden har de positive indlånsrenter reduceret efterspørgslen på kontanter til værdiopbevaring, og samtidig har begrænsningerne på omveksling af danske kontanter i udlandet yderligere reduceret efterspørgslen. Endelig har den tidligere omtalte igangsatte indkaldelse af ældre seddelsier (serierne fra 1944-1997) og udfasning af 1000-kronesedler også påvirket udviklingen af omløbet betydeligt i december 2023.

Værdien af cirkulerende sedler og mønter var 68,2 mia. kr. ved udgangen af 2023. Det er 6,9 mia. kr. mindre end året før, svarende til et fald på 9,2 pct., se figur 7.

Faldet i det samlede omløb skyldes især et fald i seddelomløbet, som i løbet af 2023 faldt med 6,8 mia. kr. til 62,1 mia. kr. Heraf udgjorde det færøske seddelomløb 0,5 mia. kr. Det samlede møntomløb faldt med 1,6 pct. til 6,1 mia. kr.

Seddelomløbet i 2023 faldt støt hen over året. Udviklingen var især drevet af et fald i omløbet af 1000-kronesedler, som faldt med 6 mia. kr. i løbet af året. I forbindelse med at 1000-kronesedlen begyndte at blive

indkaldt i december, kom der en større efterspørgsel på 500-kronesedler. På trods af dette faldt omløbet af 500-kronesedler hen over året 235 mio. kr. Omløbet af de øvrige seddeltyper (50-, 100- og 200-kronesedlerne) udviklede sig forholdsvis stabilt i løbet af året.

Nationalbanken igangsatte som tidligere nævnt en indkaldelse af alle ældre serier samt en udfasning af alle 1000-kronesedler i 2023. Ved udgangen af året udgjorde den samlede mængde af sedler, som er under indkaldelse og udfasning, 22,6 mia. kr. Alene i den første måned af indkaldelsen faldt omløbet af disse sedler med 1,9 mia. kr. Sedlerne er fortsat lovligt betalingsmidler indtil 31. maj 2025 og kan også derefter indløses i Nationalbankens indleveringssteder frem til 31. maj 2026. Nationalbankens indleveringssteder forventes at åbne inden udgangen af 2024.

Da Nationalbanken begyndte at indkalde de ældre seddelserier, foretog Nationalbanken en ekstraordinær såkaldt af-emissionering af specifikke ældre 5- og 10-kronesedler udstedt i 1944- og 1952-serierne og de ældre færøske 1-kronesedler. Det skyldes, at sedlerne er indkaldt i 1954 og derfor ikke længere kan indløses over for Nationalbanken og derfor altså ikke længere er en del af kontantomløbet.

Mængden af forfalskede sedler er fortsat begrænset – også selvom der de seneste par år har været en stigning. Antallet af registrerede falske sedler steg fra 1.452 stk. i 2022 til 2.163 stk. i 2023. Af de

registrerede sedler blev 1.547 stk. fundet i omløb. Der er primært blevet registreret falske 1000-kronesedler. I forhold til det samlede antal sedler i omløb på 181,6 mio. stk. udgør registrerede forfalskede sedler ca. 8,7 stk. pr. million sedler i omløb, hvilket er et lavt niveau i international sammenhæng.

Regnskabsresultat 2023

Nationalbanken havde i 2023 et overskud på 10.575 mio. kr. mod et underskud på 8.464 mio. kr. i 2022.

Resultatet for 2023 afspejler, at markedsudviklingen over en bred kam har bidraget til et positivt afkast på Nationalbankens finansielle portefølje, se figur 8. Resultatet er også højt i en historisk kontekst og er det højeste siden 1993.

Et generelt højere renteniveau øgede Nationalbankens indtjening i 2023. Højere renter øger afkastet på rentebærende aktiver, men medfører samtidig højere finansieringsomkostninger for Nationalbanken på de forrentede passiver (pengepolitiske indlån og statens konto).

De pengepolitiske renter i Danmark har været lavere end valuta-reservens placeringsrenter i det europæiske pengemarked. Derfor har der været positiv indtjening på tværs af forrentede aktiver og passiver.

Derudover slår ændrede renteniveauer særligt igennem på møntningsgevinsten (modposten til seddel- og møntomløbet) og forrentningen af egenkapitalen (fratrasket guldbeholdningen). Når renterne stiger, øges indtjeningen herfra, og omvendt når renterne falder. Det skyldes, at disse passiver er uforrentede, mens de tilsvarende aktiver forrentes med en højere rente.

Faldende obligationsrenter sidst på året medvirkede også til en positiv markedsværdiudvikling på både den indenlandske og udenlandske obligationsbeholdning.

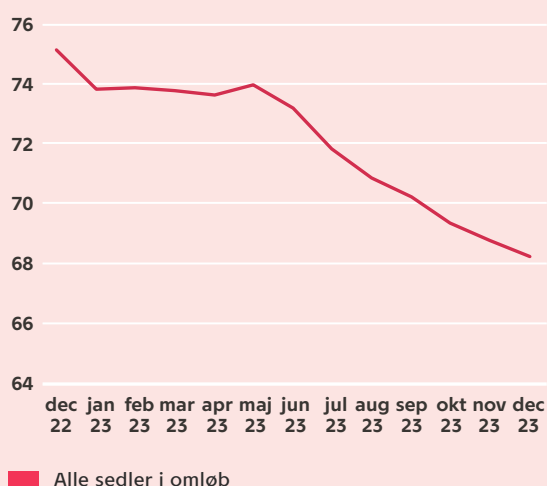
De rentebærende udenlandske instrumenter har samlet set bidraget med en indtægt på 17,1 mia. kr., mens indenlandske obligationer har givet en indtægt på 1,4 mia. kr. Omvendt havde Nationalbanken renteudgifter på indlån mv. på 13,3 mia. kr.

Stigende aktiekurser, kombineret med en gradvis forøgelse i Nationalbankens aktieeksponering i 2023,

Figur 7

Seddel- og møntomløbet faldt i 2023

Mia. kr.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

har bidraget med et positivt afkast på 2,6 mia. kr., mens der kommer et positivt bidrag fra guldbeholdningen på 2,7 mia. kr. Endelig er der en gevinst på valutakursreguleringer på 1,2 mia. kr. som følge af, at kronen er svækket en anelse over for euro i forhold til starten af året.

Skiftet fra negative til positive renter har medført strukturelt højere indtjening. En fremskrivning af Nationalbankens resultat baseret på bl.a. markedets renteforventninger peger i retning af fortsatte overskud de kommende år, men på et lavere niveau end i 2023.

Omkostninger og afskrivninger udgjorde 1,2 mia. kr., hvilket er et fald på 164 mio. kr. i forhold til 2022.

Det gennemsnitlige antal fuldtidsansatte steg fra 452 til 477. Stigningen skyldes fortsat høj bemanding af TARGET Services-projektet samt restaurerings- og renoeringsprojektet af Nationalbankens bygning i Havnegade. Modsat havde Nationalbanken en besparelse på udgifter til el og varme, ligesom banken i 2023 ikke havde de samme it-omkostninger som i 2022.

Ressourcetrækket de kommende år vil fortsat være præget af projekterne vedrørende migrering af dan-

ske kroner til TARGET Services, restaurering af Nationalbankens bygning, indkaldelse af ældre sedler og 1000-kronesedlen samt lancering af en ny seddelserie.

Resultatdisponering

Resultatgrundlaget for eventuel overførsel til staten beregnes som gennemsnittet af de seneste fem års regnskabsresultater eksklusive kursreguleringer på guld.

Hvis resultatgrundlaget er negativt, absorberer Nationalbankens egenkapital underskuddet. Hvis resultatgrundlaget er positivt, tages der stilling til en eventuel overførsel baseret på egenkapitalens udvikling. Overførselsprocenten fastsættes med sigte på, at Nationalbankens egenkapital over tid vokser med nominelt BNP – medmindre der er et ekstraordinært behov for konsolidering. Det sker med afsæt i en fremskrivning af Nationalbankens indtjening.

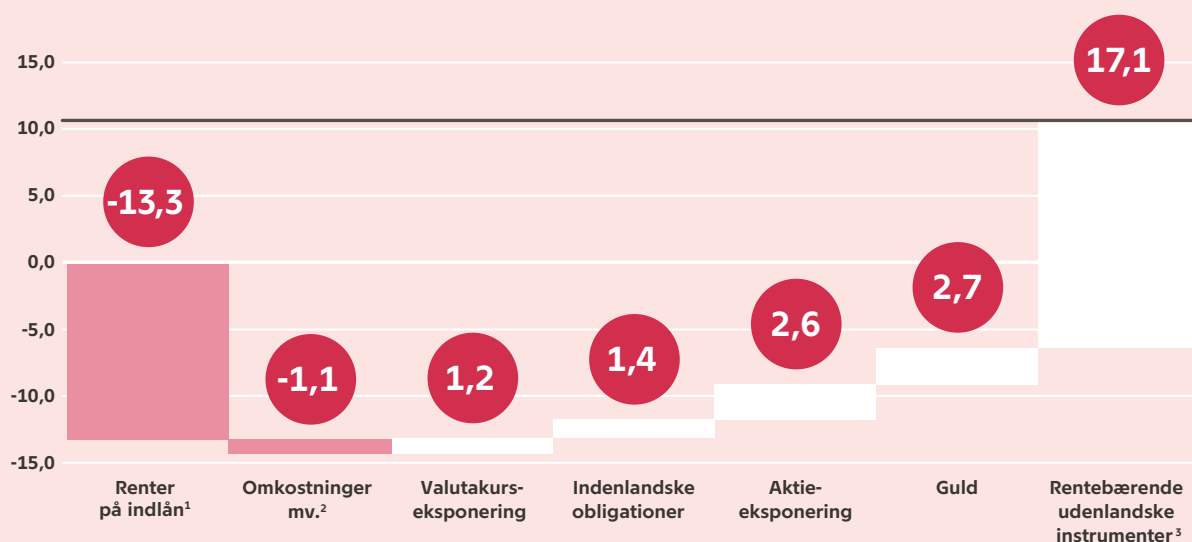
Resultatgrundlaget er ifølge ovenstående beregning negativt, og der overføres derfor ikke noget til staten for regnskabsåret 2023.

Årets overskud på 10.575 mio. kr. overføres til Nationalbankens Sikringsfond. Egenkapitalen udgør herefter 83.707 mio. kr.

Figur 8

Resultat 2023 – fordelt på hovedposter

Mia. kr.

■ Årets resultat 10.575 mio. kr.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

1. Renter fra pengeinstitutter og staten mv.

2. Omkostninger inkl. afskrivninger, udbytter og avancer fra anlægsaktier mv. samt andre indtægter.

3. Bidrag fra udenlandske obligationer, pengemarkedsplaceringer og afdækning (eksempelvis FX swaps).

Organisation

2023

Repræsentantskab

Bestyrelse

Intern Revision
Helle Munk Miltøft

Direktion

Nationalbankdirektør
Signe Krogstrup

**Kgl. udnævnt
nationalbankdirektør,
formand**
Christian Kettel Thomsen

Nationalbankdirektør
Per Callesen

**Bank
og Marked**
Martin Wagner Toftdahl

**Sekretariat
og Kommunikation**
Camilla Riemer Penn

Finansiel Stabilitet
Peter Ejler Storgaard

**Økonomi
og Pengepolitik**
Thomas Harr

Finansiel Statistik
Bent Allan Christiansen

Forskning
Steffen Andersen

Virksomhedsservice
Lone Mortensen

Organisation

Nationalbanken har fokus på at være en velfungerende, effektiv og attraktiv arbejdsplads med en stærk læringskultur, der udvikler excellent faglighed og tiltrækker de bedste medarbejdere.

I 2023 fik Nationalbanken en ny direktør, da Christian Kettel Thomsen tiltrådte 1. februar som kgl. udnævnt nationalbankdirektør og formand for direktionen. Christian Kettel Thomsen har en baggrund som departementschef i henholdsvis Finansministeriet og Statsministeriet og som vicepræsident i Den Europæiske Investeringsbank.

Medarbejdere

Nationalbanken havde 487 fuldtidsansatte ved udgangen af 2023. Det er 26 flere end året før, hvilket primært skyldes tilgang af ressourcer til projektet med at få danske kroner på den fælleseuropæiske infrastruktur TARGET Services. Seks af medarbejderne er elever, ph.d.-studerende og praktikanter, svarende til 3,44 fuldtidsstillinger, FTE, som banken prioriterer for at tage et socialt ansvar. Derudover er der beskæftiget 33 studentermedhjælpere (svarende til 12,96 FTE).

Personaleomsætningen var 14,5 pct. i 2023, hvilket er uforandret i forhold til 2022. I alt fratrådte 76 medarbejdere i løbet af 2023, og der blev ansat 95 nye medarbejdere. Af de 76 fratrådte medarbejdere var 22 studentermedhjælpere, elever, praktikanter m.m. Tilsvarende var 26 af de nyansatte studentermedhjælpere, elever, praktikanter m.m.

Det samlede sygefravær faldt i 2023 til 6,3 dage pr. medarbejder mod 7,4 dage pr. medarbejder i 2022.

Fraregnet langtidssyge steg sygefraværet til 4,6 dage pr. medarbejder mod 4,3 dage pr. medarbejder i 2022.

I 2023 var 21 medarbejdere udsendt til nationale og internationale organisationer som fx Den Europæiske Centralbank, EU-Repræsentationen og Bank for International Settlements. Udsendelserne er et led i bankens målsætning om at øge bankens vidensniveau, udvikle bankens medarbejdere og udøve indflydelse på arbejdet i internationale organisationer.

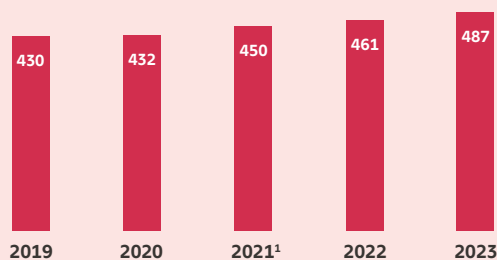
It og Digitalisering

Nationalbanken besluttede i 2023 at oprette It og Digitalisering som en selvstændig afdeling og forretningsområde 1. januar 2024. Baggrunden er, at it- og digitaliseringsområdet er et strategisk og forretningskritisk område for banken, både nu og fremadrettet. Området er i dag integreret i stort set alle dele af bankens opgaver, både de samfundsrettede, fx interbankbetalinger, dataregistre, hjemmeside og andre kommunikationssystemer, og bankens digitale arbejdsplads og hele sikkerhedsområdet.

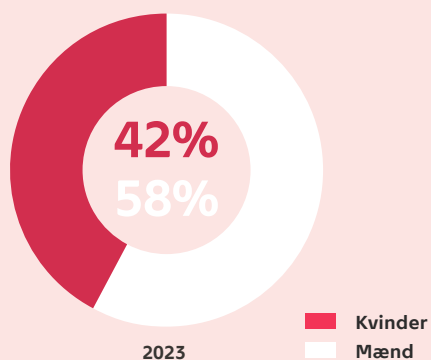
Overenskomstforhandlinger 2023

I 2023 var der, som i resten af finanssektoren, overenskomstforhandlinger i banken. Forhandlingerne foregår mellem repræsentanter for banken og repræsentanter fra bankens personaleforening. Det økonomiske resultat flugtede med sektoren med fokus på lønstigninger. Herudover blev der indført 26 ugers betalt barsel til fædre og medmødre, som også understøtter bankens strategiske arbejde med diversitet.

Udvikling i antal fuldtidsansatte

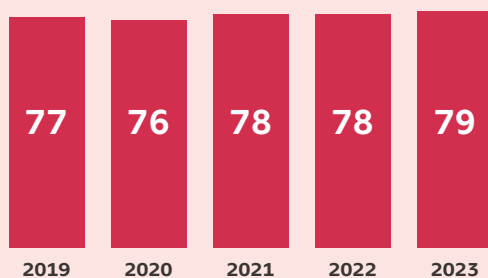

¹ Fra 2021 beregnes ph.d.-studerende ud fra deres aftalte arbejdstid i banken, og de tæller derfor som 0,15 FTE i stedet for 1,0 FTE. Antal ansatte er opgjort ultimo året.

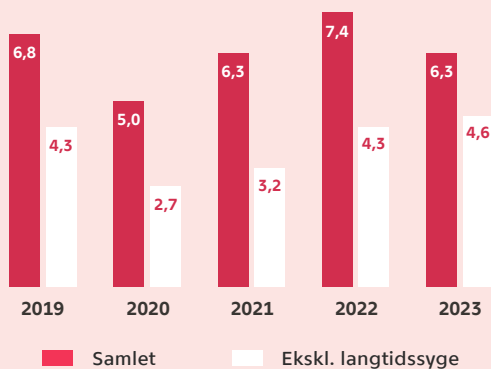
Medarbejdertilfredshed

Arbejdsglæden steg i 2023
lidt i forhold til året før

Sygefravær

Enhed = dage

Restaurering og renovering af Havnegade 5

Nationalbankens fredede bygning i Havnegade i København gennemgår en større og nødvendig restaurering og renovering.

Bygningen er tegnet af arkitekt Arne Jacobsen og betragtes som et af Danmarks mest markante udtryk for modernistisk arkitektur. Bygningen har siden 2009 været fredet, og restaureringen foregår i tæt dialog med Slots- og Kulturstyrelsen. Renoveringsperioden løber over en årrække, og størstedelen af Nationalbankens medarbejdere er midlertidigt flyttet til Langelinie Allé i København.

Restaureringen og renoveringen omfatter bl.a. sikring mod havvandsstigning og skybrud, udskiftning af marmor- og glasfacader, miljøsanering for PCB og asbest og forbedring af brandsikkerhed og indeklima.

I forbindelse med projektet er Nationalbanken i gang med at analysere muligheder for ændret arealanvendelse for i fremtiden at kunne udnytte de overskydende kvadratmeter mest hensigtsmæssigt. Samtidig skal indretningen gøres mere tidssvarende og fleksibel, så den lever op til de krav, der stilles til en moderne arbejdsplads.

Gennem 2022 og 2023 er der gennemført en række pilotprojekter, der har kvalificeret økonomi og tidsplan yderligere, og entreprisen på opdriftssikring blev sendt i udbud i oktober 2023. De øvrige udbud gennemføres frem til 2026.

I september 2023 offentliggjorde Nationalbanken et revideret anlægsoverslag på 3,5 mia. kr. inkl. moms og en revideret plan for tilbageflytning, der nu først ventes at finde sted i 2029 mod tidligere 2028. Nationalbanken kender først den samlede pris for restaureringen og renoveringen af bygningen, når udbudsprocessen afsluttes, hvilket ventes at ske i 2026. Det reviderede anlægsoverslag er et resultat af, at der gennem 2023 er kommet klarhed over, hvordan de forskellige renoveringsopgaver skal løses i praksis. For eksempel har saneringen for miljøgiften PCB vist sig mere omkostningstung end først antaget. Hertil kommer behov for udskiftning af flere tekniske installationer, som skal ske under begrænsede pladsforhold, hvilket øger kompleksiteten. Tidsstudier i forbindelse med pilotprojekterne har også vist, at de- og genmontering af bygningsdele er mere omfattende og vil kræve et større tidsforbrug for håndværkerne, end vores rådgivere tidligere forventede. Hertil kommer generelle pris- og lønstigninger i byggeriet i 2022 og 2023.

Whistleblowerordning

Nationalbanken har en whistleblowerordning, der bl.a. gør det muligt for ansatte og medlemmer af bestyrelse og repræsentantskab samt leverandører og samarbejdspartnere at indberette overtrædelser af EU-retten inden for områder, der er fastsat i whistleblowerdirektivet, alvorlige lovovertrædelser og andre alvorlige forhold.

Der er i 2023 ikke modtaget nogen indberetninger. Nationalbanken har afvist en enkelt henvendelse, da den ikke vedrørte Nationalbankens sagsområde. Nationalbanken har et eksternt advokatfirma til at modtage og følge op på eventuelle indberetninger under whistleblowerordningen. Alle indberetninger skal foretages via bankens whistleblowerportal, som sikrer fortrolighed. Indberetning kan også ske anonymt.

Strategi

Nationalbankens strategi er et pejlemærke for den forretningsmæssige og organisatoriske udvikling og bruges som løbende redskab for både prioritering, beslutninger og kommunikation om bankens initiativer. I 2023 er strategien blevet kommunikeret på Nationalbankens hjemmeside.

I 2023 er igangsat en række initiativer, der understøtter de tre målsætninger i strategien (se boks), herunder bl.a. styrket cyber recovery i den finansielle sektor, analyser af perspektiver ved digitale centralbankpenge i euroområdet, et øget fokus på diversitet og inklusion samt analyser af klimapåvirkningen på den finansielle stabilitet.

Der arbejdes desuden på andre måder med at styrke strategisk udsyn og vedligeholde fundamentet for banebrydende analyser. Blandt andet inviteres alle medarbejdere løbende til at høre eksterne oplægsholdere, der kan inspirere med ny viden, senest om fx kvanteteknologi, kunstig intelligens og grønt nationalregnskab. Flere andre initiativer, hvor strategien har guidet prioriteringen, er beskrevet andre steder i denne rapport. Implementeringen sker løbende gennem udviklingsindsatser på tværs af organisationen, som der følges systematisk op på.

Diversitet, inklusion og lige muligheder

Nationalbanken arbejder med diversitet som et led i bankens arbejde med strategi. Banken ønsker at

Nationalbankens strategi

Nationalbankens strategi indeholder tre strategiske målsætninger, der skal understøtte, at banken lever op til sit formål. Strategien bygger på følgende fokusområder og kan læses i sin fulde længde på nationalbanken.dk.

Fremadskuende og reaktionsstærke

Vi overvåger den økonomiske og finansielle udvikling og analyserer konsekvenserne af fastkurspolitikken.

Vi er på forkant med udviklingen i den finansielle sektor og vurderer nye trends og teknologier med fokus på at opretholde finansiell stabilitet og en sikker og effektiv betalingsinfrastruktur.

Vi samarbejder nationalt og internationalt om at analysere økonomien og sikre hensigtsmæssig regulering af nye aktører og produkter i den finansielle sektor.

Relevante dagsordener og banebrydende analyser

Vi udarbejder rettidige og banebrydende analyser af emner, der er relevante for dansk økonomi og den finansielle sektor både på kort og lang sigt.

Vi er førende inden for økonomiske og finansielle analyser og brug af ny teknologi, nye datakilder og forskningsmetoder.

Vi sætter nye dagsordener og kvalificerer samfundsdebatten, og vi tilpasser os udviklingen i kommunikationsformer og -kanaler.

Excellent faglighed og høj troværdighed

Strategisk udsyn er integreret i vores opgaveløsning, og vi understøtter det med tidssvarende, cyberrobuste og effektive it-værktøjer og infrastruktur.

Vi skaber bedre resultater ved at bringe vores forskelligheder i spil. Vi har fokus på diversitet og inklusion.

Vi har en stærk læringskultur, der udvikler excellent faglighed og tiltrækker de bedste medarbejdere.

være en mangfoldig og inkluderende arbejdsplads, der har lige muligheder for alle medarbejdere, og hvor alle føler sig trygge, støttede og velkomne. Diversitet og inklusion bidrager til et godt arbejdsmiljø for alle til gavn for bankens formål om at sikre Danmark en robust økonomi.

Der har i løbet af 2023 været afholdt forskellige læringsseancer for bankens ledere med det formål at styrke tilgangen til inkluderende ledelse. Emnerne har bl.a. omhandlet bias, også kendt som ubevidste fordomme, og mikroaggressioner.

Som en naturlig del af diversitetspolitikken ændrede banken sit 2-årige program for nyuddannede økonomer til fremover at inkludere alle nyuddannede kolleger, og ikke udelukkende økonomer. Navnet er ligeledes ændret fra Economist Programme til Danmarks Nationalbank Academy.

Som en del af bankens politik for diversitet, inklusion og lige muligheder har banken indført måltal for alle ledelsesslag med en målsætning om at nå 40 pct. af det underrepræsenterede køn i 2025.

Kønsfordelingen blandt direktionen og afdelingslederne var ved udgangen af 2023 fire kvinder og seks mænd, dvs. henholdsvis 40 pct. og 60 pct. Blandt sektionslederne er kønsfordelingen ved udgangen af 2023 11 kvinder og 15 mænd svarende til henholdsvis 42 pct. og 58 pct.

Employer branding-projekt

I 2022 og 2023 har Nationalbanken arbejdet målrettet med employer branding. Projektet blev iværksat som en strategisk indsats for at styrke bankens brand og gøre banken mere attraktiv over for potentielle kandidater. Projektet skal understøtte bankens strategiske mål om excellent faglighed og høj troværdighed. Samtidig har projektet også til formål at understøtte Nationalbankens strategiske arbejde med diversitet og inklusion, da banken ønsker at appellere til en bredere målgruppe af kandidater, herunder mere erfarne kandidater og it-profiler. Projektet har ført til en række interne og eksterne aktiviteter, deriblandt en ny kernefortælling om Nationalbanken som arbejdsplads. I kernefortællingen er der fokus på, at Nationalbanken er en enestående, essentiel og empatisk arbejdsplads.

Stærk læringskultur og medarbejderudviklingsdag

Den 22. september 2023 afholdt Nationalbanken medarbejderudviklingsdag. Cirka 400 medarbejdere deltog en halv dag. Banken afholder hvert andet år en medarbejderudviklingsdag, hvor medarbejderne

arbejder med et relevant tema, der understøtter den stærke læringskultur og samtidig giver bankens ansatte mulighed for at mødes på tværs af afdelinger til gavn for samarbejdet i hverdagen.

Temaet for dagen var kunstig intelligens, og programmet var sammensat af både interne og eksterne indlæg samt en paneldebat med fire virksomhedsledere. Det interne oplæg blev holdt af repræsentanter fra bankens AI-cluster, som er den tværgående arbejdsgruppe, som arbejder med kunstig intelligens i banken.

Bankens interne arbejde med bæredygtighed

Nationalbanken har et løbende fokus på at sikre en bæredygtig intern forvaltning af ressourcer, herunder at nedbringe udledningen af drivhusgasser. Det sker bl.a. gennem energiledelse, miljøvenlig affaldshåndtering samt miljø- og klimavenlige politikker for indkøb og forretningsrejser.

I 2023 igangsatte Nationalbanken et arbejde med, hvordan udledningen fra den samlede drift af Nationalbanken kan måles og rapporteres. En opgørelse af Nationalbankens CO2-aftryk kan sætte retningen for nye tiltag, der kan reducere udledningerne. Af mindre indsatser i 2023 kan eksempelvis nævnes ændret lysstyring, nedbringelse af forskellige typer affald, vandbesparende tiltag og løbende kritiske overvejelser i forbindelse med levetidsforlængelse frem for nyindkøb.

Kommunikation

Nationalbanken kommunikerede i 2023 om sit analytiske arbejde, sin rolle og sine opgaver via forskellige kommunikationsplatforme og -kanaler. Der blev i 2023 udgivet 22 analyser. Hertil kom en større produktion af finansiel statistik, podcasts, Economic Memos og Working Papers.

I 2023 afholdt Nationalbanken fem pressemøder. Som vanligt blev der holdt to pressemøder, som havde afsæt i udsigter for dansk økonomi og de monetære og finansielle tendenser, og to pressemøder om finansiel stabilitet og stresstest af bankerne. Desuden blev der holdt et pressemøde om fremtidens kontanter, hvor også Finanstilsynet, Finans Danmark og Dansk Erhverv deltog.

Bankens medarbejdere og direktion har givet et større antal præsentationer i ind- og udland samt en række interviews. Det gjaldt særligt i forbindelse med nationalbankdirektør Christian Kettel Thomsens tiltrædelse i februar 2023. Herudover er der i forbindelse med offentliggørelsen af nye initiativer på

kontantområdet gennemført flere kommunikationsaktiviteter i samarbejde med og rettet mod udvalgte interessentgrupper.

Nationalbanken bidrager til at øge både børns og unges forståelse af samfundets økonomi og den finansielle sektor. Det skete igen i 2023 bl.a. med tilbud om foredrag for gymnasieklasser mfl. Nationalbanken arbejdede igen i 2023 sammen med Finans Danmark om den årlige Pengeuge, hvor de ældste klasser i grundskolen kan blive klogere på bl.a. penge og privatøkonomi og den finansielle sektors rolle i samfundet. Nationalbanken udviklede i den forbindelse også et digitalt undervisningsmateriale om dansk økonomi til elever og lærere i grundskolen. Endvidere stiller Nationalbanken fortsat et undervisningssite til rådighed for de gymnasiale klasser, hvor man kan lære mere om pengepolitik og bankernes rolle i dansk økonomi, og der er arbejdet med at udbrede kendskabet til undervisningsmaterialet blandt relevante faglærere.

Nationalbanken lancerede i juni 2023 sin nye hjemmeside, www.nationalbanken.dk. Forud var gået en grundig proces med afklaring af behov, design, udbud og implementering af den tekniske løsning samt udvikling af helt nyt indhold til hjemmesiden. Hjemmesidens tekniske setup og performance har fungeret tilfredsstillende. De automatiske sikkerhedsopdateringer har overflødiggjort de løbende manuelle sikkerhedspatches af den tidligere hjemmeside og har medført både ressourcebesparelser og en generel højnelse af it-sikkerheden.

Den nye hjemmeside viste sin fleksibilitet og brugbarhed i november 2023, da Nationalbanken offentliggjorde nye initiativer på kontantområdet. Her blev på kort tid lanceret et nyt kampagnesite med al relevant information til borgerne ved hjælp af allerede udviklede designmoduler og funktioner. Hjemmesiden havde i den første uge herefter næsten 5 gange så mange unikke besøgende som i samme periode året forinden.

Bestyrelse og repræsentantskab

Nationalbankens bestyrelse og repræsentantskab har til opgave at sikre, at Nationalbanken overholder reglerne og lever op til de formål, der er beskrevet i henholdsvis lov og reglement for Danmarks Nationalbank. Repræsentantskabet er Nationalbankens øverste besluttende myndighed. Bestyrelsen skal holde sig underrettet om betydningsfulde aspekter af bankens drift, godkende udnævnelser af vice- og underdirektører, påse, at revisionen er tilrettelagt korrekt, og gennemgå bankens større engagementer

mv. Bestyrelsen udvælger de forslag og indstillinger, som repræsentantskabets medlemmer skal stemme om på repræsentantskabsmøderne.

Bestyrelsen holdt i 2023 ti ordinære bestyrelsesmøder. Repræsentantskabet holdt i årets løb fire ordinære møder, hvor emner som bl.a. Nationalbankens økonomiske prognoser, finansiell stabilitet, kontantområdet samt Nationalbankens regnskab og beretning er drøftet. Herudover deltog medlemmer af repræsentantskabet i fire kvartalseftersyn, der går mere i dybden med specifikke opgaver eller projekter i Nationalbankens afdelinger.

I 2023 valgte Nationalbankens repræsentantskab tre nye medlemmer: Morten Skov Christiansen fra Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Marianne Lyngby Pedersen fra Indeks Retail og Elisa Rimpler fra BUPL. I året udtrådte Lizette Risgaard fra FH, Per Bank fra Salling Group og Grete Christensen fra Dansk Sygeplejeråd.

Blandt de folketingsvalgte repræsentantskabsmedlemmer har der været stor udskiftning. Fra begyndelsen af 2023 indtrådte disse folketingsmedlemmer i repræsentantskabet: Alex Ahrendtsen fra Dansk Folkeparti, Hans Andersen fra Venstre og Morten Dahlin fra Venstre. I løbet af 2023 blev Martin Lidegaard afløst af Samira Nawa fra Radikale Venstre, og Torsten Schack Pedersen blev afløst af Preben Bang Henriksen fra Venstre.

I Nationalbankens bestyrelse er Kristian Hundebøll fra DLG og Elisa Rimpler fra BUPL indtrådt i 2023, mens Per Bank fra Salling Group og Grete Christensen fra Dansk Sygeplejeråd er udtrådt. Folketingsmedlem for Venstre, nu minister, Morten Dahlin har i året erstattet Jakob Ellemann-Jensen fra Venstre. I januar 2024 indtrådte Torsten Schack Pedersen i Nationalbankens bestyrelse.

Nationalbankens repræsentantskab pr. 1. marts 2024

Formand: Professor Christian Schultz

Næstformand: Adm. direktør Anne Hedensted Steffensen

Valgt af Folketinget indtil 31. marts 2026:

Folketingsmedlem Alex Ahrendtsen

Folketingsmedlem Hans Andersen

Folketingsmedlem Lisbeth Bech-Nielsen

Folketingsmedlem Preben Bang Henriksen

Folketingsmedlem Samira Nawa

Folketingsmedlem Anne Paulin

Folketingsmedlem Torsten Schack Pedersen

Folketingsmedlem Jesper Petersen

Udnævnt af erhvervsministeren indtil 31. marts 2026:

Departementschef Michael Dithmer

Departementschef Johan Legarth

Valgt af repræsentantskabet indtil 31. marts:

CEO Connie Astrup-Larsen 2024

Professor Philipp Schröder 2024

Adm. direktør Gitte Pugholm Aabo 2024

Adm. direktør Kathrine Forsberg 2025

Adm. direktør Marianne Lyngby Pedersen 2025

Formand Elisa Rimpler 2025

Formand Morten Skov Christiansen 2026

Formand Claus Jensen 2026

Adm. direktør Christian Woller 2026

Adm. direktør Asger Enggaard 2027

CEO Kristian Hundebøll 2027

Formand Anja Philip 2027

Adm. direktør Jens Bjørn Andersen 2028

Professor Christian Schultz 2028

Adm. direktør Anne Hedensted Steffensen 2028

Nationalbankens bestyrelse pr. 1. marts 2024

Formand: Professor Christian Schultz

Næstformand: Departementschef Michael Dithmer

Valgt af repræsentantskabet indtil 31. marts 2024:

CEO Kristian Hundebøll

Folketingsmedlem Anne Paulin

Folketingsmedlem Torsten Schack Pedersen

Formand Elisa Rimpler

Professor Christian Schultz

Udnævnt af erhvervsministeren indtil 31. marts 2026:

Departementschef Michael Dithmer

Departementschef Johan Legarth

Nationalbankens repræsentation i bestyrelser, internationale organisationer mv.

Nationalbanken er pr. 1. marts 2024 repræsenteret i følgende bestyrelser, internationale organisationer mv.:

Den Europæiske Union, EU

Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici, ESRB

Nationalbankdirektør Christian Kettel Thomsen er medlem.

Det Økonomiske og Finansielle Udvalg

Nationalbankdirektør Signe Krogstrup er medlem.

Den Europæiske Centralbank, ECB

Det Generelle Råd

Nationalbankdirektør Christian Kettel Thomsen er medlem.

Den Internationale Valutafond, IMF

Board of Governors

Nationalbankdirektør Christian Kettel Thomsen er det danske medlem.

Den Nordisk-Baltiske Monetære og Finansielle Komite

Nationalbankdirektør Signe Krogstrup er medlem.

Bank for International Settlements, BIS

Meeting of Governors, Global Economy Meeting,

Small Open Economies Meeting

Nationalbankdirektør Christian Kettel Thomsen deltager.

Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling, OECD

Det Økonomisk-Politiske Udvalg

Vicedirektør Thomas Harr er medlem.

Nordisk-Baltisk Makroprudentielt Forum

Nationalbankdirektør Christian Kettel Thomsen er medlem.

Betalingsrådet

Nationalbankdirektør Per Callesen er formand.

Det Systemiske Risikoråd

Nationalbankdirektør Christian Kettel Thomsen er formand.

Nationalbankdirektør Per Callesen er medlem.

Det Økonomiske Råd

Nationalbankdirektør Signe Krogstrup er medlem.

Finanstilsynets bestyrelse

Chef for Finansiell Stabilitet Peter Ejler Storgaard er medlem.

Koordinationsgruppen for finansiell stabilitet

Nationalbankdirektør Per Callesen er medlem.

Risikostyring

Nationalbankens finansielle porteføljer består af valutareserven på 626 mia. kr. og beholdningen af indenlandske realkreditobligationer på 33 mia. kr.

Valutareservens primære formål er, at Nationalbanken skal være i stand til at intervenere i valutamarkedene for at opretholde fastkurspolitikken. Derudover skal valutareserven understøtte finansiell stabilitet og udlån til Den Internationale Valutafond, IMF.

I 2023 steg valutareserven med 48 mia. kr. Stigningen skyldes Nationalbankens interventionskøb for 13 mia. kr., mens 15 mia. kr. kommer fra renteindtægter, og 10 mia. kr. stammer fra kursreguleringer. Valutatransaktioner for staten bidrager med 2 mia. kr. Endelig har staten øget valutilån (Commercial Papers og European Medium Term Notes) for netto 8 mia. kr.⁵

Valutareservens primære formål kræver tilstrækkelige placeringer med høj likviditet og kreditværdighed. Der er derfor fastsat detaljerede rammer for likviditetsstyringen, som er konstrueret til at opfylde Nationalbankens likviditetsbehov. Størstedelen placeres dermed på konti i centralbanker, reverse repoforretninger (sikrede indskud) med kort løbetid med kommercielle modparter og centrale clearingmodparter samt likvide statsobligationer.

Det er målsætningen at opnå det bedst mulige afkast for det fastlagte risikoniveau og inden for rammerne af Nationalbankens retningslinjer for ansvarlig investering. Derfor har Nationalbanken også eksponering mod fx aktier og virksomhedsobligationer, der bidrager til at øge den forventede indtjening og sprede risikoen. Eksponeringen mod aktier og virksomhedsobligationer opnås via exchange-traded funds, ETF'er, der følger EU's minimumskrav til Paris-Aligned Benchmarks, PAB. Aktieeksponeringen var 16,1 mia. kr. ultimo 2023 fordelt mellem USA (45 pct.), euroområdet (45 pct.) og Japan (10 pct.). På samme tidspunkt udgjorde europæiske virksomhedsobligationer 8,6 mia. kr. Nationalbanken styrer aktierisikoen ved at fastsætte specifikke rammer for både den overordnede og den regionale aktieeksponering.

Renterisikoen målt ved kronevarigheden steg til 2,6 mia. kr. ultimo 2023.⁶ Kronevarigheden bidrager til at stabilisere Nationalbankens indtjening over en længere horisont. Dette gøres igennem en asset-liability management-tilgang, ALM-tilgang. I hovedtræk betyder en ALM-tilgang, at finansiell risiko betragtes holistisk på tværs af aktiver og passiver. Da Nationalbanken har en væsentlig mængde uforrentede passiver, bl.a. i form af seddel- og møntomløbet samt egenkapitalen, tjener Nationalbanken strukturelt mere, når renteniveauet er højt. Ved at have en vis kronevarighed, fx i form af længere obligationer, afdækker Nationalbanken sig i et vist omfang mod

⁵ Når staten låner i valuta, omveksler Nationalbanken statens valutaprovenu til kroner, som tilskrives statens konto i Nationalbanken. Derfor påvirker statens udenlandske låntagning valutareserven.

⁶ Kronevarigheden angiver tabet ved en rentestigning på 1 procentpoint.

Tabel 1

Nationalbankens finansielle porteføljer

Mia. kr.	2023	2022
Udenlandske obligationer¹	112	96
Statsobligationer med en kreditvurdering på AA- eller derover	71	26
Statsobligationer med kreditvurdering BBB- til A+	12	13
Andre obligationer med en kreditvurdering på A- eller derover ²	29	57
Indenlandske realkreditobligationer	33	32
Pengemarkedsprodukter (centralbankindsud, reverse repoer mv.)	407	396
Øvrige beholdninger og eksponeringer		
Guld	29,8	27,0
Aktieeksponering via ETF	16,1	7,7
Virksomhedsobligationer via ETF	8,6	2,5
IMF ³	56,8	57,4
Udvalgte risikomål/nøgletal		
Expected shortfall, 95 pct. ⁴	5,2	3,8
Indtjeningsrisiko, 95 pct. ⁵	10,3	8,7
Kronevarighed	2,6	2,1
Valutaeksponering (før valutaomlægning i parentes)		
EUR	554(430)	524(424)
USD	0(59)	0(59)
JPY	0(62)	0(32)
Andre	0(3)	0(11)

Anm.: Der anvendes den midterste kreditvurdering fra henholdsvis Fitch, Moody's og Standard & Poor's. Afrundede tal.

Kilde: Danmarks Nationalbank, Fitch, Moody's og Standard & Poor's.

1. Markedsværdien af obligationer opgøres inkl. vedhængende renter.

2. Inkl. papirer udstedt af Bank for International Settlements, BIS, som ikke har en kreditvurdering.

3. Som modpost til tildelingen af særlige trækingsrettigheder er der en forpligtelse (modpost på passivsiden) til IMF på 44 mia. kr.

4. Angiver det forventede tab i de 5 pct. værste scenarier i Nationalbankens portefølje- og risikomodel på 1 års sigt.

5. Angiver forskellen mellem den forventede indtjening og det forventede tab i de 5 pct. værste scenarier.

rentefald: I tilfælde af rentefald falder den strukturelle indtjening, men Nationalbanken opnår en gevinst i form af kursstigninger.

Nationalbanken skal ifølge nationalbankloven have en guldbeholdning. Beholdningen er på 66,5 tons, og mængden har stort set været konstant siden 1970. Værdien steg til 29,8 mia. kr. ultimo 2023. Markedsrisikoen på guldbeholdningen styres ikke aktivt. Dog indgår markedsrisikoen på guld i den samlede modellering af risiko på tværs af Nationalbankens finansielle porteføljer og som en del af fastsættelsen af den strategiske aktivallokering.

Fordringer på IMF indgår som en del af valutareserven. Nationalbankens samlede fordring var på 56,8 mia. kr. ultimo 2023. IMF låner til lande i økonomiske vanskeligheder og finansierer disse lån via medlemslandenes kvoter og lånetilsagn, herunder via Nationalbanken. Nationalbanken har givet IMF yderligere tilsagn for samlet 160 mia. kr. Selvom tilsagnet er betydeligt, er det forventede træk lavt.

Porteføljerisikoen måles ved expected shortfall, der angiver det gennemsnitlige tab i de værste scenarier

for porteføljen over en et-årig horisont, simuleret ud fra Nationalbankens portefølje- og risikomodel. Nationalbankens forventede tab er 5,2 mia. kr. i de 5 pct. værste udfald for de finansielle porteføljer (95 pct. expected shortfall). Porteføljerisikoen er følsom over for renteniveauet. Hvis renterne stiger, falder porteføljerisikoen, da en strukturelt højere indtjening vil modgå markedsværditabet i de værste scenarier. Hvis renterne fx stiger, tjener Nationalbanken strukturelt mere. For at korrigere for effekten af renteniveauet er det derfor også relevant at se på indtjeningsrisikoen, som angiver forskellen mellem den forventede indtjening og expected shortfall. Indtjeningsrisikoen var ultimo 2023 på 10,3 mia. kr., se tabel 1. Stigningen i indtjeningsrisikoen fra 2022 til 2023 skyldes primært forøgelsen af aktieeksponeringen i løbet af 2023.

Risici på udlån til banker og realkreditinstitutter

Nationalbanken yder pengepolitiske lån i kroner med løbetid på 1 uge til pengepolitiske modparter ved traditionel pantsætning af værdipapirer og yder også kredit inden for dagen for at lette betalingsafviklingen.

Der er ikke et loft på modparternes mulighed for at låne i Nationalbanken, men det er et ufravigeligt krav, at der skal stilles tilstrækkelig sikkerhed. Der er etableret systemmæssig løbende dækningskontrol. Nationalbanken risikerer kun at lide kredittab på udlån, hvis to begivenheder indtræffer samtidigt: En modpart misligholder et lån, og realisationsværdien af de stillede sikkerheder viser sig utilstrækkelig i forhold til den ydede kredit. Der anvendes fradrag, et såkaldt haircut, i beregning af belåningsværdien af sikkerhederne. Risikoen for tab på udlån er meget lav.

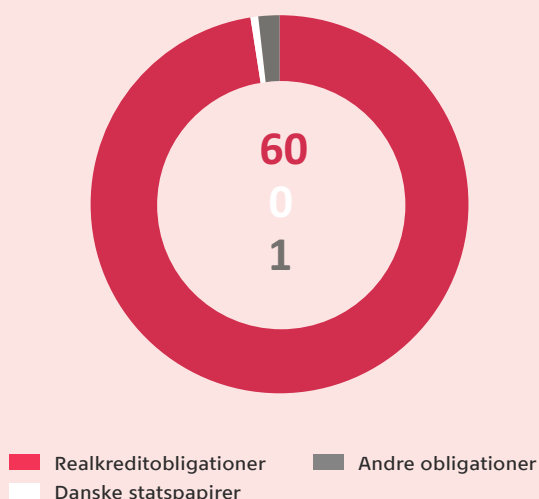
Udlån og sikkerhedsgrundlag

I 2023 har bankerne ikke haft reelt behov for at optage pengepolitiske lån. Enkelte banker har i løbet af året testet låneadgangen i mindre skala. Sikkerhedsgrundlaget for traditionel pantsætning består primært af danske realkreditobligationer eller danske statspapirer og i mindre omfang af obligationer udstedt af KommuneKredit og Føroya Landsstýri (Færøernes landsstyre) samt obligationer garanteret af den danske stat. Belåningsværdien var ca. 61 mia. kr. ved udgangen af 2023, se figur 9. Belåningsværdien er markedsværdien af modparternes pantsatte værdipapirer fratrullet haircut.

Figur 9

Belåningsværdien af pantsatte værdipapirer ultimo året var domineret af realkreditobligationer

Mia. kr. ultimo 2023

Anm.: Realkreditobligationer omfatter både særligt dækkede obligationer (SDO), særligt dækkede realkreditobligationer (SDRO) og realkreditobligationer (RO). Andre obligationer består af obligationer udstedt af KommuneKredit og Føroya Landsstýri eller obligationer garanteret af den danske stat. Afrundede tal.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Institutterne kan inden for hvert pengepolitisk døgn udnytte en trækningsret, der kan benyttes i forbindelse med detail-, værdipapir- og valutaafviklingen samt interbankbetalinger. Trækningsrettens størrelse bestemmes af institutternes traditionelle pantsætning af værdipapirer til Nationalbanken, deres kontoindeståender i Nationalbanken (Kronos2), deres beholdning af eventuelle indskudsbeviser udstedt af Nationalbanken og faciliteterne sikkerhedsretten hos Euronext Securities og auto-collateralisation på TARGET2-Securities (T2S). Kreditten skal være inddækket inden afslutningen af det pengepolitiske døgn.

Nationalbanken kan efter konkret vurdering åbne for ekstraordinære udlånsfaciliteter og udvide sikkerhedsgrundlaget.

Styrkelse af beredskabsplaner og planer for, hvordan forretningsaktiviteter kan videreføres i kritiske situationer, udgør fortsat en central del af det løbende arbejde med risikostyring. Det systematiske arbejde indebærer også løbende udvikling af og deltagelse i finanssektorens kriseberedskab under Finansielt Sektorforum for Operationel Robusthed, FSOR.

Forsikringspolitik

Nationalbankens forsikringer og forsikringspolitik gennemgås årligt med en ekstern forsikringsmægler. Sammensætningen af Nationalbankens portefølje af forsikringer tager afsæt i en risikobaseret vurdering af mulige tab og herigennem en løbende afvejning af, hvilke områder der skal forsikres, og i hvilket omfang de skal dækkes.

Operationel risiko

Operationel risiko er risikoen for direkte eller indirekte tab, der kan opstå på grund af utilstrækkelige eller fejlslagne interne processer, menneskelige fejl, systemfejl eller tab som følge af eksterne begivenheder. Operationel risiko omfatter også forretnings-, compliance- og omdømmerisiko.

Fastholdelse og udbygning af en høj, risikobaseret sikkerhed anses som en forudsætning for, at Nationalbanken fremstår troværdig og kan sikre Danmark en robust økonomi. Derfor prioriteres arbejdet med risikostyring og sikkerhed højt i de løbende driftsprocesser og i etablering af større projekter.

Risikostyringen tager afsæt i Nationalbankens risikopolitik og -strategi, som besluttet af ledelsen. Nationalbankens aktiviteter betyder, at organisationen er eksponeret for en bred palet af risici. I arbejdet med risikostyring er der særligt fokus på følgende områder:

- Cyberangreb
- It-driftsstabilitet
- Fejl i forretningsudøvelse
- Data- og persondatasikkerhed
- Omdømme
- Fysisk sikkerhed.

Der arbejdes systematisk med at identificere, vurdere, håndtere og følge op på væsentlige operationelle risici for at sikre, at risikoniveauet ligger på et acceptabelt niveau.

Klimaaftryk

Klimaaftryk for de finansielle porteføljer

Klimarapporteringens formål er at bidrage til gennemsigtighed om Nationalbankens finansielle portefølgers klimaaftryk på linje med Den Europæiske Centralbank og andre nationale centralbanker. Klimarapporteringer kan også bruges som en indikation på, om visse porteføljer er særligt eksponerede over for CO₂e-udledninger.

Ved årsrapporten 2022 rapporterede Nationalbanken for første gang klimaaftrykket for den del af valutareserven, som investeres i obligationer udstedt af stater og regionale myndigheder samt aktier og virksomhedsobligationer gennem exchange-traded funds, ETF'er.⁷ I årsrapporten 2023 udvider Nationalbanken rapporteringen til også at omfatte beholdningen af indenlandske realkreditobligationer, såkaldte scope 3-udledninger for beholdningen af ETF'er, samt beholdningen af grønne obligationer.

Det primære formål med valutareserven er at understøtte fastkurspolitikken

Det primære formål med valutareserven er, at Nationalbanken er i stand til at opretholde fastkurspolitikken gennem intervention i valutamarkedet. Derudover skal valutareserven kunne understøtte finansiell

stabilitet og udlån til Den Internationale Valutafond, IMF. Klimaaftrykket fra valutareserven indgår således ikke i den aktive styring af Nationalbankens likviditetsberedskab.

Valutareserven har, ud over hensynet til likviditet, en målsætning om at opnå det bedst mulige risikojusterede afkast. Derfor er en del af valutareserven investeret i aktier og virksomhedsobligationer gennem ETF'er, som ikke er underlagt valutareservens primære formål. Det er samtidig investeringerne i aktier og virksomhedsobligationer, der porteføljemæssigt er tættest knyttet til CO₂e-udledninger. Derfor valgte Nationalbanken i 2021, at beholdningen af ETF'er skal følge EU's minimumskrav til Paris-Aligned Benchmarks, PAB-ETF'er. Det indebærer, at der over tid er et fastlagt krav om at reducere udledningsintensiteten for den enkelte ETF i overensstemmelse med Parisaftalens klimamål.

Rapportering om finansielle portefølgers klimaaftryk er et område i udvikling

Rapporteringen omfatter ca. 20 pct. af valutareserven (ekskl. guld og fordringer på IMF) svarende til 110 mia. kr., samt hele beholdningen af indenlandske realkreditobligationer på 33 mia. kr. i 2023. For disse aktivklasser eksisterer der bredt anerkendte bereg-

⁷ Rapportering af klimaaftryk for de finansielle porteføljer: Baggrund og metode, *Danmarks Nationalbank Rapport*, nr. 2, marts 2024.

ningsmetoder og tilstrækkeligt data til klimarapportering. Der er derimod ikke anerkendte metoder eller principper for, hvordan fx klimaaftrykket for kontoindeståender i udenlandske centralbanker skal opgøres.

De rapporterede klimaaftryk dækker udledninger under scope 1, 2 og 3 for beholdningen af ETF'er. Scope 3-beregninger kan bl.a. bidrage til at beskrive det fulde klimaaftryk ved enkelte investeringer, og det er dermed vigtigt, at de indgår i den samlede klimarapportering.⁸ Fortolkningen af scope 3-udledninger fra virksomheder er dog udfordret af bl.a. dobbelttælling og forskelle i virksomheders regnskabsopgørelser.

Beregningerne for valutareserven er baseret på udledningsdata fra 2021 og 2022, da data for 2023 endnu ikke er tilgængeligt. Derfor afspejler rapporteringen alene, at Nationalbanken i 2023 har ændret sin porteføljesammensætning af obligationer udstedt af stater og regionale myndigheder samt aktier og virksomhedsobligationer. Derfor er det væsentligt at understrege, at udviklingen i de rapporterede metrikker for Nationalbanken ikke er ensbetydende med, at der er sket en reel forbedring eller forværring i de globale CO₂e-udledninger.

Tabel 2 opgør de finansielle porteføljers klimaaftryk ved tre beregningsmetoder.

Obligationer udstedt af stater og regionale myndigheder

For beholdningen af obligationer udstedt af stater og regionale myndigheder viser beregningerne en markant stigning i absolutte finansierede udledninger i 2023, hvilket skyldes en fordobling i beholdningen af statsobligationer mv.

Omvendt viser beregningerne, at den vægtede gennemsnitlige udledningsintensitet er faldet i 2023. For stater og regionale myndigheder angiver metrikken den gennemsnitlige udledningsintensitet, som er udledninger i forhold til udstederens BNP, vægtet efter deres respektive andel af Nationalbankens samlede beholdning. Faldet afspejler dermed, at Nationalbanken havde en større andel af statsobligationer mv. i 2023 udstedt af lande med lavere udledninger

i forhold til BNP. Eksempelvis ejede Nationalbanken ved udgangen af 2023 flere europæiske statsobligationer i forhold til amerikanske statsobligationer end i 2022.

For obligationer udstedt af stater og regionale myndigheder er den vægtede gennemsnitlige udledningsintensitet og CO₂e-aftrykket beregnet på den samme måde.

Aktier og virksomhedsobligationer (ETF'er)

For beholdningen af aktier og virksomhedsobligationer er de *absolutte finansierede udledninger* steget, hvilket skyldes, at Nationalbanken i 2023 øgede den samlede beholdning af aktier og virksomhedsobligationer til 25 mia. kr. fra 10 mia. kr. i 2022.

Samtidig er den *vægtede gennemsnitlige udledningsintensitet* og *CO₂e-aftrykket* for beholdningen steget en smule i 2023. For aktier og virksomhedsobligationer angiver den vægtede gennemsnitlige udledningsintensitet ETF'ens andel af den gennemsnitlige udledningsintensitet, som er virksomhedens udledninger i forhold til dens omsætning. CO₂e-aftrykket for aktier og virksomhedsobligationer angiver ETF'ens andel af udledningsintensiteten, som er virksomhedens udledninger i forhold til virksomhedens samlede værdi.

Stigningen skyldes, at Nationalbanken allokerede forholdsvis mere af beholdningen til virksomhedsobligationer, hvis vægtede gennemsnitlige udledningsintensitet og CO₂e-aftryk er relativt højere end for beholdningen af aktier. Ses der alene på beholdningen af aktier, er klimaaftrykket faldet fra 2022 til 2023.

Det generelle fald i klimaaftrykket for ETF'erne siden 2021 afspejler omlægningen af beholdningen til ETF'er, der følger EU's Paris-Aligned Benchmarks.

Indenlandske realkreditobligationer

For beholdningen af de indenlandske realkreditobligationer er CO₂e-aftrykket og de absolutte finansierede udledninger faldet i 2023. CO₂e-aftrykket for indenlandske realkreditobligationer angiver Nationalbankens andel af udledninger, som det udstedende kapitalcenter finansierer. Denne andel

⁸ Scope 1 dækker virksomhedens direkte udledninger. Scope 2 dækker virksomhedens indirekte udledninger fra køb af energi. Scope 3 dækker andre indirekte udledninger forbundet med produktion og forbrug af virksomhedens produkter, fx udledninger fra produktionen af indkøbt materiale fra underleverandører.

Tabel 2

Klimaaftryk for Nationalbankens finansielle beholdninger

Valutareserve: Obligationer udstedt af stater og regionale myndigheder

Allokering af udledninger	Produktionsbaseret		
	2023	2022	2021
Vægtet gennemsnitlig udledningsintensitet (ton CO ₂ e pr. million euro i BNP)	149	170	227
CO₂e-aftryk (ton CO ₂ e pr. million euro investeret)	149	170	227
Absolutte finansierede udledninger (ton CO ₂ e)	1.799.959	940.677	1.932.962
Andel af valutareservens markedsværdi (pct.)	16	8	14

Valutareserve: Aktier og virksomhedsobligationer (ETF'er)

Allokering af udledninger	Scope 1-2			Scope 3		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Vægtet gennemsnitlig udledningsintensitet (ton CO ₂ e pr. million euro i omsætning)	62	60	106	440	430	-
CO₂e-aftryk (ton CO ₂ e pr. million euro investeret)	23	20	53	126	126	-
Absolutte finansierede udledninger (ton CO ₂ e)	77.042	26.895	98.176	418.351	173.897	-
Andel af valutareservens markedsværdi (pct.)	5	2	3	5	2	-

Indenlandske realkreditobligationer

Allokering af udledninger	Udledninger fra tinglyste ejendomme		
	2023	2022	2021
CO₂e-aftryk (ton CO ₂ e pr. million kroner investeret)	3,13	3,39	-
Absolutte finansierede udledninger (ton CO ₂ e)	112.242	117.977	-
Andel af den indenlandske beholdnings markedsværdi (pct.)	100	100	-

Anm: Valutareserven er opgjort ekskl. guld og fordringer på IMF. Landes CO₂e-udledninger for 2021 er anvendt i 2023, mens virksomheders CO₂e-udledninger, BNP, omsætning og EVIC for 2022 er anvendt i 2023, da data for 2023 ikke var tilgængeligt på rapporteringstidspunktet.

Kilde: UNFCCC, Verdensbanken, MSCI, Covered Bond Label og egne beregninger.

ses i forhold til Nationalbankens samlede beholdning af realkreditobligationer.

Udviklingen kan bl.a. skyldes, at mindre andele af ejendommenes værdier er finansieret ved realkreditudstedelser (lavere belåningsgrad), eller at ejendommenes energimærker, som udledningerne beregnes på baggrund af, er blevet forbedret.

Grønne obligationer i de finansielle porteføljer

Ud over at beregne klimaaftrykket for de finansielle porteføljer rapporterer Nationalbanken også markedsværdien for beholdningen af grønne obligationer⁹. Grønne obligationer udgjorde 1,7 mia. kr. i 2023 (0,3 pct. af de finansielle porteføljer)¹⁰, 1,1 mia. kr. i 2022 (0,2 pct.) og 1,4 mia. kr. i 2021 (0,3 pct.). Stigningen i 2023 skyldes bl.a., at Nationalbanken øgede beholdningen af virksomhedsobligationer gennem ETF'er til 9 mia. kr. fra 3 mia. kr. i 2022, hvori grønne obligationer indgår.

9 Grønne obligationer identificeres ved brug af Bloomberg-data, som baseres på retningslinjerne i *Green Bond Principles* fremsat af International Capital Market Association (ICMA).

10 Eksklusive guldbeholdningen, fordringer på IMF og aktier gennem ETF'er.

Regnskab for året 2023

Hoved- og nøgletal 2019-23

Resultatopgørelse (mio. kr.)	2023	2022	2021	2020	2019
Nettorenteindtægter mv.	4.092	-731	-1.048	-628	-22
Værdiregulering af guld	2.726	1.467	1.034	2.863	3.832
Øvrige kursreguleringer	4.845	-7.931	1.334	236	3.178
Udbytte og avance af anlægsaktier mv.	22	22	40	213	19
Andre indtægter	40	42	1	2	2
Omkostninger inkl. afskrivninger	-1.150	-1.314	-1.167	-1.051	-913
Andre udgifter	-	-19	-	-19	-
Årets resultat	10.575	-8.464	194	1.616	6.096
Der disponeres således:					
Overført til/fra egenkapital	10.575	-8.464	194	1.616	6.096
Overført til staten	-	-	-	-	-
	10.575	-8.464	194	1.616	6.096

Balance (mio. kr.)	2023	2022	2021	2020	2019
Aktiver					
Valutareserveaktiver	630.499	586.035	538.160	440.328	444.317
Pengepolitiske udlån	-	-	-	-	-
Andre udlån	1.553	1.903	1.874	3.900	2.091
Indenlandske obligationer	33.068	31.802	31.359	32.906	32.099
Andre aktiver mv.	2.794	5.685	1.696	4.235	2.429
Aktiver i alt	667.914	625.425	573.089	481.369	480.936
Passiver					
Seddel- og møntomløb	68.221	75.125	77.587	74.524	70.552
Pengepolitiske indlån	290.458	247.879	202.527	164.003	230.566
Staten	160.461	161.779	151.533	136.875	70.411
Valutareservegæld	4.612	7.960	3.059	1.342	3.101
Andre forpligtelser	60.455	59.550	56.787	23.223	26.521
Forpligtelser i alt	584.207	552.293	491.493	399.967	401.151
Egenkapital i alt	83.707	73.132	81.596	81.402	79.785
Passiver i alt	667.914	625.425	573.089	481.369	480.936

Nøgletal	2023	2022	2021	2020	2019
Valutareserven (mio. kr.)	625.887	578.075	535.101	438.986	441.216
Penge- og realkreditinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken (mio. kr.)	290.458	247.879	202.527	164.003	230.566
Ændring i seddel- og møntomløb (pct.)	-9,2	-3,2	4,1	5,6	-0,3
Egenkapitaludvikling (pct.)	14,5	-10,4	0,2	2,0	8,3
Gns. antal medarbejdere omregnet til fuldtid	477	452	444	424	425

Ledelsens regnskabsberetning

Årets resultat udgør et overskud på 10.575 mio. kr. mod et underskud på 8.464 mio. kr. i 2022.

Udviklingen i årets resultat er i væsentlig grad påvirket af et højere renteniveau. Det påvirker indtjeningen fra Nationalbankens obligationer samt ind- og udlån.

Resultatet af finansielle porteføljer er steget fra et underskud i 2022 på 7.195 mio. kr. til et overskud på 11.663 mio. kr. i 2023.

Den højere positive forrentning af udenlandske nettotilgodehavender gav en merindtægt på 16.847 mio. kr. i forhold til sidste år. Samlet androg posten i 2023 en nettoindtægt på 16.166 mio. kr.

Foliorenten og renten på indskudsbeviser blev i løbet af året sat op 6 gange fra 1,75 pct. ultimo 2022 til 3,60 pct. ultimo 2023. Dette medførte sammen med en stigning i det gennemsnitlige indlån fra banker og realkreditinstitutter på 213 mia. kr. i 2022 til 272 mia. kr. i 2023, at Nationalbanken havde en nettorenteudgift på 8.205 mio. kr. mod 195 mio. kr. i 2022.

Det gennemsnitlige indestående på statens løbende konto var 163,9 mia. kr., hvilket er en forøgelse på 16 mia. kr. fra 2022, hvor det gennemsnitlige indestående udgjorde 147,8 mia. kr. Renteudgifter af statens indestående udgør i 2023 4.760 mio. kr., hvilket er 4.860 mio. kr. mere end i 2022. Stigningen i renteudgifterne kan i overvejende grad tilskrives, at forrentning af statens indestående i 2023 i gennemsnit var 2,9 pct. mod et gennemsnit på -0,2 pct. i 2022.

Nationalbanken havde i 2023 betydelige kursgevinster på obligations- og aktiebeholdningerne. Samlet

udgjorde børskursgevinsten på de udenlandske beholdninger 3.295 mio. kr. mod et tab på 6.585 mio. kr. i 2022. Dertil kommer en samlet gevinst på valutakursreguleringer på 1.153 mio. kr.

Det samlede resultatbidrag fra den indenlandske fondsbeholdning udgjorde en indtægt på 1.413 mio. kr., hvilket er en merindtægt på 2.671 mio. kr. Udviklingen i indtægten fra renter og kursreguleringer kan ligeledes henføres til det positive renteniveau, der har præget 2023.

Værdiregulering af guld udgjorde i 2023 en gevinst på 2.726 mio. kr., hvilket er en stigning på 1.260 mio. kr. i forhold til 2022. Stigningen skyldes, at prisen på guld opgjort i danske kroner er steget med 10,1 pct. i forhold til sidste år.

Der er ikke konstateret kredittab på bankens engagementer i 2023, og der vurderes ikke at være behov for at hensætte til imødegåelse heraf ved udgangen af året.

Omkostninger

Nationalbankens samlede driftsomkostninger faldt med 84 mio. kr. til 1.088 mio. kr. i 2023.

Personaleomkostninger er som følge af en stigning i antallet af medarbejdere fra 452 fuldtidsmedarbejdere til 477 steget med 34 mio. kr. til 440 mio. kr. Det er fortsat arbejdet med migrering af afviklingen af danske kroner til den europæiske betalingsplatform TARGET Services og andre relaterede opgaver, som trækker flere ressourcer i banken.

Andre omkostninger faldt i forhold til sidste år med 99 mio. kr. fra 731 mio. kr. i 2022 til 632 mio. kr. Faldet

kan i al væsentlighed henføres til, at banken i 2022 afholdt væsentlige transitionsudgifter i forbindelse med overgang til nye it-driftsleverandører. Hertil kommer, at banken i 2023 reducerede sine udgifter til energi med 10 mio. kr. Modsat ses stigende driftsudgifter som følge af restaureringen og renoveringen af Havnegade 5.

Endeligt blev der i 2023 ikke foretaget større indkøb af nye sedler og mønter, hvilket bevirkede, at omkostningerne hertil faldt med 20 mio. kr.

Af- og nedskrivninger androg 62 mio. kr., hvilket er et fald på 80 mio. kr. i forhold til 2022. Posten var i 2022 påvirket af større nedskrivninger på anlægsaktiver, der ikke vil blive anvendt i forbindelse med tilbageflytning til Havnegade, samt afgang som følge af overdragelse til Nationalbankens it-driftsleverandører.

Balancen

Den samlede balance er i løbet af 2023 steget med 42,5 mia. kr. til 667,9 mia. kr.

Udviklingen afspejler sig i en ændring i pengeinstitutternes nettostilling, der er steget med 42,6 mia. kr. Dette modsvares af, at de samlede valutareserveaktiver i 2023 er forøget med 44,5 mia. kr. Denne stigning er placeret i repo reverse-forretninger, udenlandske obligationer samt via en forøgelse af beholdningen i Exchange Traded Funds.

Derudover er kontantomløbet faldet med 6,9 mia. kr. i løbet af 2023, hvilket særligt kan henføres til en nedgang i omløbet af 1000-kronesedler.

Resultatdisponering

Årets overskud på 10.575 mio. kr. henlægges til Nationalbankens Sikringsfond. Der overføres ikke en resultatandel til staten vedrørende 2023. Egenkapitalen udgør herefter 83.707 mio. kr.

Ledelsespåtegning

Direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 for Danmarks Nationalbank. Årsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med lov om Danmarks Nationalbank.

Årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af Danmarks Nationalbanks aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af Danmarks Nationalbanks aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023. Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, som beretningen omhandler.

København, den 27. februar 2024

Direktionen

Christian Kettel Thomsen
Formand

Per Callesen

Signe Krogstrup

Intern Revisions påtegning

Til repræsentantskabet

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Danmarks Nationalbanks aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af Danmarks Nationalbanks aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 i overensstemmelse med lov om Danmarks Nationalbank.

Vi har revideret årsregnskabet for Danmarks Nationalbank for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023, der omfatter resultatopgørelse, balance, noter og anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om Danmarks

Nationalbank. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om Danmarks Nationalbank. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Den udførte revision

Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision. Dette kræver, at vi planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at regnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

Revisionen har omfattet en vurdering af ledelsens tilrettelagte forretningsgange og interne kontroller, der er relevante for ledelsens udarbejdelse af et retvisende regnskab, herunder en vurdering af risikoen for væsentlig fejlinformation. Revisionen har endvidere omfattet en vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet. Vi har udført revision af de væsentligste og risikofyldte områder, og det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

København, den 27. februar 2024

Helle Munk Miltøft

Intern Revisionschef

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til repræsentantskabet

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Danmarks Nationalbanks aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af Danmarks Nationalbanks aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 i overensstemmelse med lov om Danmarks Nationalbank.

Vi har revideret årsregnskabet for Danmarks Nationalbank for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023, der omfatter resultatopgørelse, balance, noter og anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit *Revisors ansvar for revisionen af regnskabet*. Vi er uafhængige af Danmarks Nationalbank i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om Danmarks Nationalbank.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om Danmarks Nationalbank. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om Danmarks Nationalbank. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Danmarks Nationalbanks evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet

om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Danmarks Nationalbank, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Danmarks Nationalbanks interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenhe-

der eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Danmarks Nationalbanks evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Danmarks Nationalbank ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

København, den 27. februar 2024

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 3377 1231

Claus Christensen
Statsautoriseret revisor
mne33687

Per Rolf Larssen
Statsautoriseret revisor
mne24822

Underskrifter

Nærværende regnskab, der er revideret som foreskrevet i Nationalbankens reglement, er tiltrådt af repræsentantskabet på mødet den 19. marts 2024.

Repræsentantskabet består pr. 1. marts 2024 af

Christian Schultz, formand

Anne Hedensted Steffensen, næstformand

Alex Ahrendtsen

Hans Andersen

Jens Bjørn Andersen

Connie Astrup-Larsen

Lisbeth Bech-Nielsen

Morten Skov Christiansen

Michael Dithmer

Asger Enggaard

Kathrine Forsberg

Preben Bang Henriksen

Kristian Hundebøll

Claus Jensen

Johan Legarth

Samira Nawa

Anne Paulin

Marianne Lyngby Pedersen

Thorsten Schack Pedersen

Jesper Petersen

Anja Philip

Elisa Rimpler

Philipp Schröder

Christian Woller

Gitte Pugholm Aabo

Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Danmarks Nationalbanks årsregnskab for 2023 er aflagt i overensstemmelse med lov om Danmarks Nationalbank. Denne regnskabspraksis er i det væsentlige i overensstemmelse med god regnskabspraksis for europæiske centralbanker inden for euroområdet. Forskellen vedrører hovedsageligt urealiserede kursreguleringer, som i Nationalbankens årsregnskab medtages i resultatopgørelsen.

Hovedprincipperne for regnskabets indhold er økonomisk realitet. Virkningen af transaktioner og begivenheder indregnes, når de finder sted, og de registreres og præsenteres i årsregnskabet for det år, de vedrører. Årsregnskabet indeholder alle væsentlige og relevante forhold. Værdiændringer vises uanset indvirkning på resultat og egenkapital, og indregnings- og værdiansættelsesmetoder anvendes ensartet på samme kategori af forhold. Ved første indregning værdiansættes aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende værdiansættes aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost.

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til danske kroner efter valutakursen på transaktionsdagen. På balancedagen omregnes finansielle aktiver og forpligtelser i fremmed valuta til Danmarks Nationalbanks senest offentliggjorte valutakurs. Såvel realiserede som urealiserede gevinster og tab indregnes i resultatopgørelsen.

Principperne for og klassificeringen af regnskabets poster er uændrede i forhold til sidste år.

Resultatopgørelsen

Nettorenter mv.

Renteindtægter og -udgifter omfatter ud over rente af rentebærende fordringer og forpligtelser tillige løbetidsforkortelse af obligationsbeholdningerne, gebyrer, over- og underkurs på skatkammerbeviser og indskudsbeviser, udbytter fra Exchange Traded Funds samt terminspræmier af fonds- og valutaterminsforretninger.

Kursreguleringer mv.

Kursreguleringer omfatter børskursreguleringer og valutakursreguleringer vedrørende finansielle tilgodehavender og forpligtelser samt guld. Såvel realiserede som urealiserede gevinster og tab indregnes i resultatopgørelsen.

Udbytte og avance af anlægsaktier mv.

Udbytte og avance af anlægsaktier mv. omfatter modtagne aktieudbytter, nettoavancer ved salg af anlægsaktier mv. samt op- og nedskrivninger. Udbytterne medtages i det år, hvori de deklareres.

Andre indtægter

Andre indtægter omfatter indtægter, der stammer fra Nationalbankens salg af møntsæt mv., ophør af indløsningsforpligtigelse for indkaldte sedler og mønter samt øvrige indtægter, som ikke vedrører Nationalbankens primære aktiviteter, eller som ikke er årligt tilbagevendende.

Omkostninger

Personaleomkostninger omfatter lønninger og vederlag, herunder bidrag til pensioner mv.,

uddannelsesomkostninger samt andre personaleomkostninger. Omkostninger til sedler og mønter omfatter omkostninger til indkøb af sedler og mønter produceret af eksterne leverandører. Andre omkostninger omfatter drift af Nationalbankens ejendomme, it-drift og øvrige omkostninger.

Andre udgifter

Andre udgifter omfatter udgifter, som ikke vedrører Nationalbankens primære aktiviteter, eller som ikke er årligt tilbagevendende.

Balancen

Guld

Guld værdiansættes til den på balancedagen gældende guldpris i US-dollar, omregnet til kroner.

Finansielle tilgodehavender og forpligtelser

Finansielle tilgodehavender og forpligtelser noteret på aktive markeder værdiansættes til dagsværdi på balancedagen. Beholdning af Exchange Traded Funds samt futures, der indgår i posten "Fordringer på udlandet", er noteret på et aktivt marked, hvorfor dagsværdien er baseret på noterede priser. For obligationsbeholdninger i et mindre aktivt eller ikke aktivt marked, der indgår i posterne "Fordringer på udlandet" og "Indenlandske obligationer", er dagsværdien modelberegnet baseret på estimations- og vurderingsteknikker, der tager hensyn til nylige transaktioner i lignende instrumenter, beholdningernes diskonterede betalingsstrømme samt relevant rentekurve baseret på markedsbetingelser, der eksisterede på balancedagen. Pengepolitiske mellemværender, herunder indskudsbeviser samt øvrige udlån og indlån, værdiansættes til nominel værdi.

Tilbagekøbsforretninger og udlån af værdipapirer mv.

Værdipapirer solgt i forbindelse med en samtidig aftale om tilbagekøb samt udlånte værdipapirer indgår i Nationalbankens respektive beholdninger.

Anlægsaktier mv.

Anlægsaktier og lignende investeringer værdiansættes til anskaffelsesværdien, medmindre dagsværdien er lavere.

Materielle og immaterielle anlægsaktiver

Materielle og immaterielle anlægsaktiver omfatter Nationalbankens ejendomme (grunde, bygninger og bygningsforbedringer), indretning af lejede lokaler,

bygningstekniske anlæg (elevatorer, specialafkøling i serverrum mv.), produktionstekniske anlæg (seddel- og møntsortering), kontorinventar og biler, hardware og software samt anlægsaktiver under udførelse.

Nationalbankens ejendomme omfatter anlægsgrupperne grunde, bankejendomme, øvrige ejendomme og bygningsforbedringer. Bygningsforbedringer inkluderer aktiveret levetidsforlængende udskiftning af hele bygningskomponenter, større bygningsforbedrende renoveringsopgaver, omkostningsbesparende bygningsforbedringer samt omkostninger afholdt med henblik på udvidelse af ejendommenes anvendelse. Indretning af lejede lokaler registreres under den relevante anlægsgruppe.

Anlægsaktiver medtages i balancen og værdiansættes til anskaffelsesprisen fratrasket akkumulerede af- og nedskrivninger. Aktiver med en anskaffelsesværdi på under 100.000 kr. pr. enhed udgiftsføres i anskaffelsesåret. På anlægsaktiverne foretages lineære pro anno-afskrivninger over aktivernes forventede økonomiske levetid. Den økonomiske levetid ansættes til følgende:

- Bankejendomme 100 år
- Øvrige ejendomme 25-50 år
- Bygningsforbedringer 10-25 år
- Bygningstekniske anlæg 10-25 år
- Produktionstekniske anlæg 5-10 år
- Hardware og software 3-5 år
- Øvrige maskiner og inventar 3-5 år

Indretning af lejede lokaler afskrives over den forventede lejeperiode, medmindre anden levetid er oplyst. Anlægsaktiver under udførelse omfatter afholdte omkostninger til ikke færdiggjorte materielle anlægsaktiver samt immaterielle udviklingsprojekter. Omkostningerne overføres til de relevante anlægsgrupper, når aktiverne tages i brug. For Nationalbankens ejendomme gælder, jf. lov om Danmarks Nationalbank § 17, at den i regnskabet registrerede værdi, inkl. bygningsforbedringer og tilhørende aktiver under opførelse, ikke må overstige den offentlige ejendomsvurdering. I så fald vil et overskydende beløb blive udgiftsført.

Fortjeneste/tab ved salg af anlægsaktiver indregnes i resultatopgørelsen under af- og nedskrivninger og opgøres som forskellen mellem salgsprisen og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet.

Andre aktiver

Posten omfatter øvrige aktiver, der ikke hidrører under øvrige aktivposter. I posten indgår positiv

nettoværdi af sikringsinstrumenter i form af uafviklede valutaforretninger og andre afledte finansielle instrumenter. Endvidere indgår indtægter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder tilgodehavende renter.

Afledte finansielle instrumenter som fonds- og valuta-terminsforretninger, rente- og valutaswaps mv. måles til den dagsværdi, der gælder på balancedagen. Øvrige poster måles til kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Seddel- og møntomløb

Seddel- og møntomløb måles til pålydende værdi.

Andre passiver

Posten omfatter øvrige passiver, der ikke hidrører under øvrige passivposter. I posten indgår negativ nettoværdi af sikringsinstrumenter i form af uafviklede valutaforretninger og andre afledte finansielle instrumenter samt uafdækkede pensionsforpligtelser, forpligtelser i form af understøttelses- og fratrædelsesgodtgørelser og andre hensatte forpligtelser vedrørende afgivne garantier. Endvidere omfatter posten udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter og feriepenge.

Afledte finansielle instrumenter som fonds- og valuta-terminsforretninger, rente- og valutaswaps mv. måles til den dagsværdi, der er gældende på balancedagen. Øvrige poster måles til kostpris.

Eventualforpligtelser og andre økonomiske forpligtelser

Andre forpligtelser vedrørende afgivne garantier værdiansættes til den skønnede værdi af betalingsforpligtelsen. Kontraktuelle forpligtelser vedrørende lejemål inklusive eventuel reetableringsforpligtelse er opgjort som den samlede kontraktlige forpligtelse i den uopsigelige periode pr. lejemål, der går ud over normale aftalevilkår.

Pensionsforpligtelser

For bidragsbaserede pensionsordninger udgiftsføres de løbende præmiebetalinger til pensionsforsikrings-selskaber i resultatopgørelsen, og pensionsforpligtelsen overgår herefter til pensionsforsikringsselskaberne. For ydelsesbaserede pensionsordninger hensættes ikke-afdækkede pensionstilsagn opgjort efter aktuar-mæssige principper i Nationalbankens regnskab.

Resultatopgørelse

1.000 kr.	Note	2023	2022
Nettorenteindtægter mv.:			
Rente mv. af udenlandske nettotilgodehavender	1	16.166.102	-681.028
Udbytte af Exchange Traded Funds		220.284	51.910
Rente af pengepolitiske ud- og indlån samt indskudsbeviser	2	-8.204.696	-194.550
Rente af indenlandske obligationer		1.017.236	-6.405
Rente af statens indlån	3	-4.759.964	100.412
Renter mv. af andre indenlandske ud- og indlån	4	-346.761	-937
Nettorenteindtægter mv. i alt		4.092.201	-730.598
Kursreguleringer mv.:			
Værdiregulering af guld	5	2.726.312	1.466.783
Kursregulering af valutamellemværender	6	4.448.530	-6.679.517
Kursregulering af indenlandske obligationer		396.102	-1.251.589
Kursreguleringer mv. i alt		7.570.944	-6.464.323
Resultat af finansielle porteføljer		11.663.145	-7.194.921
Udbytte og avance af anlægsaktier mv.	7	22.182	22.169
Andre indtægter	8	39.842	42.164
Omkostninger:			
Personaleomkostninger	9	439.829	405.372
Omkostninger til sedler og mønter	10	15.879	35.810
Andre omkostninger	11	632.499	731.066
Omkostninger i alt		1.088.207	1.172.248
Af- og nedskrivninger på materielle og immaterielle anlægsaktiver	12	61.965	142.219
Andre udgifter	13	-	19.000
Årets resultat		10.574.997	-8.464.055
Disponering af årets resultat:			
Henlæggelse til/overført fra Sikringsfonden		10.574.997	-8.464.055
Overførsel til staten		-	-
		10.574.997	-8.464.055

Balance

1.000 kr.	Note	2023	2022
Aktiver			
Guld	14	29.762.723	27.036.411
Fordringer på udlandet	15	543.935.896	501.646.064
Fordringer på IMF mv.	16	56.800.097	57.352.305
Tilgodehavende vedrørende penge- og realkreditinstitutters Target-konti i ECB		23.102	29.077
Pengepolitiske udlån	17	-	-
Andre udlån	18	1.553.077	1.902.692
Indenlandske obligationer	19	33.068.390	31.801.956
Anlægsaktier mv.	20	131.056	131.056
Materielle og immaterielle anlægsaktiver	21	642.453	612.206
Andre aktiver	22	1.887.395	4.811.818
Periodeafgrænsningsposter		109.496	100.946
Aktiver i alt		667.913.685	625.424.531
Passiver			
Seddelomløb	23	62.071.492	68.872.927
Møntomløb	23	6.149.615	6.251.635
Pengepolitiske indlån	24		
Indestående på foliokonti		290.457.551	247.779.329
Indskudsbeviser		-	100.000
Andre indlån	25	14.204.576	13.504.223
Staten	26	160.461.188	161.779.101
Forpligtelser over for udlandet	27	4.612.204	7.959.627
Modpost til tildelte særlige trækingsrettigheder i IMF	28	43.743.945	44.941.285
Andre passiver	29	2.506.134	1.104.421
Forpligtelser i alt		584.206.705	552.292.548
Grundfond		50.000	50.000
Reservefond		250.000	250.000
Sikringsfonden		83.406.980	72.831.983
Egenkapital i alt	30	83.706.980	73.131.983
Passiver i alt		667.913.685	625.424.531
Afledte finansielle instrumenter til omlægning af valutaeksponering	31		
Andre afledte finansielle instrumenter	32		
Eventualforpligtelser og andre økonomiske forpligtelser	33		
Udlåns- og købsforpligtelser over for IMF	34		
Pensionsforpligtelser	35		

Note 1 - Rente mv. af udenlandske nettotilgodehavender

1.000 kr.	2023	2022
Rente af udenlandske obligationer	4.023.720	240.067
Rente mv. af anfordringstilgodehavender og andre kortfristede placeringer	12.451.282	155.428
Terminspræmier	-782.746	-1.213.673
Rente af mellemværender med IMF	473.846	137.151
	16.166.102	-681.028

Note 2 - Rente af pengepolitiske ud- og indlån samt indskudsbeviser

1.000 kr.	2023	2022
Rente på foliokonti	-8.203.946	-189.278
Rente af indskudsbeviser	-752	372
Rente af pengepolitiske udlån	2	-5.644
	-8.204.696	-194.550

Siden 2021, hvor foliorammerne blev suspenderet, har indskudsbevisrenten og foliorenten fulgtes ad.

De pengepolitiske renter er i 2023 blevet sat op 6 gange. Ultimo 2023 var foliorenten, diskontoen og renten på indskudsbeviser 3,60 pct., mens udlånsrenten var 3,75 pct. Den seneste renteændring var med virkning fra den 15. september 2023.

Det gennemsnitlige nettoindlån fra de pengepolitiske modparter var i 2023 på 272 mia. kr. hvilket er 59 mia. kr. mere end i 2022.

Ovenstående forhold medførte en samlet forøgelse af renteudgiften på 8.010 mio. kr. i forhold til 2022 til en samlet nettorenteudgift på 8.205 mio. kr.

Note 3 - Rente af statens indlån

Nationalbanken havde i 2023 en nettorenteudgift på statens indlån på 4.760 mio. kr.

Statens indestående forrentes med Denmark Short-Term Rate, DEST, der i 2023 i gennemsnit har været positiv sammenlignet med 2022.

I 2023 udgjorde det gennemsnitlige indestående på statens løbende konto i Nationalbanken 164 mia. kr. mod 149 mia. kr. i 2022.

Note 4 - Renter mv. af andre indenlandske ud- og indlån

1.000 kr.	2023	2022
Rente af indlån fra kontokurant-kunder	-347.035	-1.332
Andre mindre indtægter, gebyrer o.l.	274	395
	-346.761	-937

Note 5 - Værdiregulering af guld

Værdiregulering af guld har i 2023 givet en gevinst på 2.726 mio. kr. mod en gevinst på 1.467 mio. kr. sidste år.

Udviklingen kan tilskrives, at guldprisen omregnet til danske kroner i 2023 er steget med i alt 10,1 pct. fra ultimo

2022 til ultimo 2023, heraf udgør udviklingen i kursen på USD et fald på 3,3 pct., mens guldprisen opgjort i USD er steget med 13,8 pct.

Note 6 - Kursregulering af valutamellemværender

1.000 kr.	2023	2022
Børskursregulering af udenlandske obligationer	1.001.236	-4.404.152
Børskursregulering af aktie- og bondfutures	1.251	-19.915
Børskursregulering af Exchange Traded Funds mv.	2.912.504	-2.161.215
Børskursregulering af renteswaps	-619.515	156
	3.295.476	-6.585.126
Valutakursregulering	1.153.054	-94.391
	4.448.530	-6.679.517

Kursregulering af valutamellemværender indeholder samtlige af Nationalbankens mellemværender i udenlandsk valuta. Dette omfatter ud over valutareserven

mellemværender med danske residerter i valuta, kursregulering af uafviklede valutaforretninger samt "Modpost til tildelte særlige trækingsrettigheder i IMF".

Note 7 - Udbytte og avance af anlægsaktier mv.

Indtægten vedrører udbytte af aktier i Bank for International Settlements.

Note 8 - Andre indtægter

1.000 kr.	2023	2022
Indtægter fra ophør af indløsningsforpligtelse vedrørende indkaldte sedler	7.051	-
Udbytte af og avance ved salg af kapitalandele i kommercielle selskaber	31.241	40.670
Salg af møntsæt mv.	1.550	1.494
	39.842	42.164

Nationalbanken har i 2023 haft en indtægt på 7,1 mio. kr. fra ophør af indløsningsforpligtelse vedrørende indkaldte sedler. Sedlerne omfatter specifikke danske 5- og 10-krone-sedler samt en færøsk 1-kroneseddel, der er indkaldt jf. BEK 345 af 14. oktober 1952, BEK 64 af 15. marts 1954 samt BEK 146 af 4. maj 1954.

Udbytter af og avance ved salg af kapitalandele i kommercielle selskaber omfatter i 2023 avance på 31,2 mio. kr. vedrørende afhændelse af den resterende beholdning af Nationalbankens aktier i Visa Inc.

Note 9 - Personaleomkostninger

1.000 kr.	2023	2022
Lønninger og honorarer	353.012	330.252
Pensionsbidrag mv.	64.280	52.555
Uddannelsesomkostninger	7.706	6.906
Øvrige personaleomkostninger	14.831	15.659
	439.829	405.372
Heraf vederlag til ledelsen:		
Direktionen, løn mv.	11.259	10.905
Direktionen, pensionsbidrag	2.190	2.120
Bestyrelsen og repræsentantskabet	1.037	1.026
	14.486	14.051
Løn og pension mv. til direktionen fordeler sig således:		
Christian Kettel Thomsen, formand fra 1. februar 2023	4.351	-
Lars Rohde, formand indtil 31. januar 2023	417	4.625
Per Callesen	4.339	4.199
Signe Krogstrup	4.342	4.201
	13.449	13.025
Honorar til bestyrelsen og repræsentantskabet fordeler sig således:		
Formanden for bestyrelsen og repræsentantskabet	134	131
Næstformanden for bestyrelsen	101	98
Næstformanden for repræsentantskabet	40	38
Øvrige bestyrelsesmedlemmer, i alt (63 t.kr. pr. medlem)	313	321
Øvrige repræsentantskabsmedlemmer, i alt (26 t.kr. pr. medlem)	449	438
	1.037	1.026

Direktionens aflønning fastlægges af bestyrelsen og består af en fast løn, en bidragsbaseret pensionsordning, hvor der indbetales en fast procentdel af lønnen til et uafhængigt pensionsselskab, samt fri bil og andre frie løngoder.

Overenskomsten mellem Danmarks Nationalbank og Nationalbankens Personaleforening fastlægger den årlige lønudvikling for alle bankens medarbejdere og ledere.

Samme lønstigningstakt anvendes ved regulering af honorar til bestyrelse og repræsentantskab.

Der er ikke etableret bonusordninger eller andre incitamentsordninger i Danmarks Nationalbank.

Der var gennemsnitligt 477 medarbejdere omregnet til fuldtid i 2023 mod 452 i 2022.

Note 10 - Omkostninger til sedler og mønter

1.000 kr.	2023	2022
Møntindkøb	3.109	11.059
Seddelindkøb	12.770	24.751
	15.879	35.810

Note 11 - Andre omkostninger

1.000 kr.	2023	2022
Ejendommenes drift	117.211	128.197
It-omkostninger	428.868	528.357
Øvrige omkostninger	57.472	62.096
	603.551	718.650
Omkostninger vedrørende renovering af Havnegade 5	28.948	12.416
	632.499	731.066

Note 12 - Af- og nedskrivninger på materielle og immaterielle anlægsaktiver

1.000 kr.	2023	2022
Ejendomme	14.279	59.508
Maskiner og andre driftsmidler	3.097	3.636
Hardware og software	44.490	68.806
Anlægsaktiver under udførelse	335	-
	62.201	131.950
Gevinster og tab ved afhændelse af anlægsaktiver	-236	10.269
	61.965	142.219

Af- og nedskrivninger faldt med 80 mio. kr. i forhold til 2022 til i alt 62 mio. kr.

I 2022 var posten særligt påvirket af, at aktiver i Havnegade blev afgangsført eller nedskrevet, som følge af at de blev

taget ud af drift og ikke forventes at komme i brug ved tilbageflytning. Derudover blev en række aktiver vedrørende it-infrastruktur overdraget til Nationalbankens nye it-leverandører, hvorfor disse blev afgangsført i 2022.

Note 13 - Andre udgifter

I 2022 havde Nationalbanken en udgift vedrørende udbetaling i forbindelse med udgivelse af en

erindringsmønt i anledning af Hendes Majestæt Dronning Margrethes 50-års regeringsjubilæum den 14. januar 2022.

Note 14 - Guld

Værdien af Nationalbankens guldbeholdning udgjorde 29,8 mia. kr. ved årets udgang mod 27,0 mia. kr. året før.

En guldbarreliste er offentliggjort på Nationalbankens hjemmeside.

Der har ikke været bevægelser i 2023, og guldbeholdningen udgør således uændret 66.550 kg.

Note 15 - Fordringer på udlandet

1.000 kr.	2023	2022
Udenlandske obligationer	111.890.859	95.469.234
Exchange Traded Funds - Aktier	16.148.441	7.730.144
Exchange Traded Funds - Virksomhedsobligationer	8.614.420	2.504.408
Reverse repoer med sikkerhed i udenlandske obligationer	21.337.653	-
Tilgodehavender i centralbanker og overnationale institutioner	385.376.222	395.931.598
Tilgodehavender i udenlandske forretningsbanker	3.046	1.211
Tilgodehavender vedrørende gensidig kontant sikkerhedsstillelse	563.290	6.693
Margintilgodehavender vedrørende futures	1.965	2.776
	543.935.896	501.646.064

Udenlandske obligationer omfatter hovedsageligt statsobligationer, primært udstedt i euroområdet, USA og Japan.

Bankens beholdninger af Exchange Traded Funds, ETF, omfatter både aktier og virksomhedsobligationer. Alle ETF'er følger EU's krav til Paris-Aligned Benchmark.

Tilgodehavender i centralbanker, overnationale institutioner og udenlandske forretningsbanker omfatter placeringer på anfordring og usikrede indskud.

Tilgodehavender vedrørende gensidig sikkerhedsstillelse hidrører fra sikkerhedsstillelse i euro på bankens valutaaftaler og renteswapaftaler med udenlandske modparter.

Tilgodehavender vedrørende futures omfatter dels marginindestående, dels udestående margin på de underliggende aktiver. Hovedstole omregnet til markedsværdi fremgår af note 32.

Nationalbanken foretager løbende korte udlån mod sikkerhed i form af reverse repo-forretninger. Disse udlån foretages både mod bilaterale modparter og med en central clearingmodpart, CCP, hvilket sker med sikkerhed i henholdsvis udenlandske stats- og statsgaranterede obligationer samt obligationer, der fremgår af ECB's sikkerhedsstillelsesgrundlag.

Valutakursrisikoen er omlagt, således at risikoen hovedsagelig er i euro.

Fordeling på kreditvurdering

2023 (mio. kr.)	I alt	EUR	USD	JPY	Øvrige
- Heraf AAA	330.446	329.152	1.269	-	25
- Heraf AA+ til AA-	104.251	65.680	38.570	0	1
- Heraf A+ til A-	71.615	12.426	-	59.187	2
- Heraf BBB+ til BBB-	2.475	2.475	-	-	-
- Heraf mellemværender uden kreditvurdering	35.149	20.238	13.258	1.635	18
	543.936	429.971	53.097	60.822	46

2022 (mio. kr.)	I alt	EUR	USD	JPY	Øvrige
- Heraf AAA	407.488	371.888	27.385	-	8.215
- Heraf AA+ til AA-	21.800	21.405	365	0	30
- Heraf A+ til A-	33.716	3.346	-	30.371	0
- Heraf BBB+ til BBB-	1.884	1.884	-	-	-
- Heraf mellemværender uden kreditvurdering	36.758	10.102	25.721	798	136
	501.646	408.625	53.471	31.169	8.381

Eksponeringen er indplaceret efter midterste kreditvurdering fra henholdsvis Fitch, Moody's og Standard & Poor's oversat til Standard & Poor's-skalaen.

Mellemværender uden kreditvurdering omfatter værdipapirer udstedt af og indskud hos Bank for International Settlements samt beholdning af Exchange Traded Funds.

Note 16 - Fordringer på IMF mv.

	2023 (1.000 SDR)	2023 (1.000 kr.)	2022 (1.000 SDR)	2022 (1.000 kr.)
Danmarks kvote i IMF	3.439.400	31.162.684	3.439.400	32.015.655
Indestående på IMF's konto i Nationalbanken	-2.535.030	-22.968.640	-2.581.490	-24.029.800
Reservestilling over for IMF	904.370	8.194.044	857.910	7.985.855
Beholdning af særlige trækningsrettigheder i IMF	5.043.816	45.699.498	4.924.689	45.841.469
Udlån	320.794	2.906.555	378.684	3.524.981
	6.268.980	56.800.097	6.161.283	57.352.305

Fordringer på Den Internationale Valutafond, IMF, udgjorde pr. 31. december 2023 i alt 56.800 mio. kr. mod 57.352 mio. kr. ultimo 2022. Kursen på DKK/SDR var ultimo året 906,05 (ultimo 2022: 930,85).

Danmarks kvote i IMF er Danmarks kapitalindskud i Valutafonden. Danmarks kvote på 3.439 mio. SDR (31.163 mio. kr.) har været uændret, siden IMF's kvotereform fra 2010 trådte i kraft i 2016.

Den indbetalte del af Danmarks kvote i IMF kaldes reservestillingen over for IMF og udgøres af forskellen mellem kvoten og indestændet på IMF's konto i Nationalbanken i danske kroner.

Indestændet på IMF's konto repræsenterer den del af IMF's trækningsret på kvoten, som IMF endnu ikke har benyttet. Kontoen udgør dermed den del af Danmarks

kvote, som IMF stadig kan trække på, eksempelvis til finansiering af nye udlån.

IMF har i 2023 i lighed med sidste år udnyttet sin trækningsret på kvoten til finansiering af låneprogrammer. Reservestillingen over for IMF er steget med 46 mio. SDR i 2023. Reservestillingen udgør pr. 31. december 2023 i alt 904 mio. SDR svarende til 8.194 mio. kr.

Nationalbankens beholdning af særlige trækningsrettigheder i IMF (SDR) udgjorde pr. 31. december 2023 i alt 5.044 mio. SDR (45.699 mio. kr.). Det er 119 mio. SDR mere end i 2022. Stigningen skyldes køb af SDR i forbindelse med Nationalbankens deltagelse i IMF's frivillige SDR-handelssystem samt øvrige transaktioner fra IMF modtaget i SDR. Et beløb svarende til IMF's akkumulerede tildeling af SDR til Danmark indgår som en forpligtelse i regnskabet og fremgår af note 28 "Modpost til tildelte særlige trækningsrettigheder i IMF".

Udlån under IMF

	2023 (1.000 SDR)	2023 (1.000 kr.)	2022 (1.000 SDR)	2022 (1.000 kr.)
Udlån til PRG Trust	311.398	2.821.426	363.088	3.379.809
Udlån under New Arrangements to Borrow	9.396	85.129	15.596	145.172
	320.794	2.906.555	378.684	3.524.981

Nationalbankens udlån til IMF's Poverty Reduction and Growth Trust, PRGT, som yder lån på lempelige vilkår til lavindkomstlande, udgør 311 mio. SDR (2.821 mio. kr.). Der er i 2023 afdraget 51,7 mio. SDR på eksisterende lån. Nationalbanken har ikke ydet nye PRGT-lån i 2023.

Udlån under New Arrangements to Borrow, NAB, der er en frivillig multilateral låneaftale mellem IMF og en gruppe medlemslande, udgør 9,4 mio. SDR (85 mio. kr.). Der er i

2023 afdraget 6,2 mio. SDR på eksisterende lån og ikke ydet nye lån, hvilket skyldes, at NAB-aftalen ikke har været aktiveret i 2023.

Der er i 2023 ikke ydet lån under den bilaterale låneaftale af 2020.

Der henvises i øvrigt til note 34 for oversigt over udlåns- og købsforpligtelser over for IMF.

Note 17 - Pengepolitiske udlån

Pengepolitiske udlån indgår som et af elementerne under de pengepolitiske instrumenter. Der var ingen udlån pr. 31.

december 2023, og lånefaciliteten har kun været benyttet i minimalt omfang i 2023.

Note 18 - Andre udlån

Andre udlån udgøres alene af udlån til pengeinstitutternes kontantdepoter mod sikkerhed.

Note 19 - Indenlandske obligationer

1.000 kr.	2023	2022
Løbetidsfordeling for indenlandske obligationer		
Udløb om under 1 år	11.069.462	12.290.575
Udløb efter 1 år og mindre end 5 år	19.113.483	16.514.156
Udløb efter 5 år	2.885.445	2.997.225
	33.068.390	31.801.956

Note 20 - Anlægsaktier mv.

Bankens beholdning af anlægsaktier mv. er opgjort til en samlet anskaffelsessværdi på 131 mio. kr. og har pr. 31. december 2023 en skønnet markedsværdi på 2,6 mia. kr.

Anlægsaktier og lignende investeringer består af kapitalindskud i Den Europæiske Centralbank, ECB, og aktier i Bank for International Settlements, BIS, samt andele i SWIFT, hvorom der kan oplyses følgende særlige forhold:

Ifølge artikel 28 i statuten for Det Europæiske System af Centralbanker, ESCB, er de nationale centralbanker i ESCB de eneste indskydere af ECB's kapital. Indskuddene bestemmes af andele, der er fastsat i overensstemmelse med artikel 29 i ESCB's statut. Som følge af at Danmark ikke deltager i eurosamarbejdet, gælder overgangsbestemmelserne i artikel 47 i ESCB's statut, hvorfor Danmarks Nationalbank kun har indbetalt 3,75 pct. af sit kapitalindskud til ECB som bidrag til ECB's

driftsomkostninger. Som centralbank uden for eurosamarbejdet er Nationalbanken hverken berettiget til at modtage en andel af ECB's overskud eller forpligtet til at dække ECB's eventuelle tab.

Danmarks Nationalbanks andel af ECB's kapital udgør 1,7591 pct pr. 31. december 2023 svarende til 190,4 mio. euro. Heraf er indbetalt 7,1 mio. euro svarende til 53,2 mio. kr. Kapitalnøglerne tilpasses jf. ESCB's statut hvert femte år. Næste gang er den 1. januar 2024 hvorfor Nationalbankens andel af ECB's kapital fra denne dato justeres til 1,7797 pct.

Aktierne i BIS er indbetalt med 25 pct. af aktiernes nominelle værdi. Danmarks Nationalbank er forpligtet til at indbetale de resterende 75 pct. af den nominelle værdi af sin aktiebesiddelse i BIS, såfremt BIS måtte anmode herom. Denne betalingsforpligtelse udgør 32 mio. SDR svarende til 291,0 mio. kr.

Note 21 - Materielle og immaterielle anlægsaktiver

1.000 kr.	2023	2022
Ejendomme	404.759	418.818
Maskiner og andre driftsmidler	12.992	15.224
Hardware og software	56.416	88.745
	474.167	522.787
Anlægsaktiver under udførelse vedr. renovering af Havnegade 5	156.848	84.588
Anlægsaktiver under udførelse i øvrigt	11.438	4.831
	642.453	612.206

Af ovenstående udgør værdien af indretning af lejede lokaler 17 mio. kr. (2022: 21 mio.kr.), der afskrives over de enkelte lejemåls løbetid.

Den samlede værdi af bankens ejendomme er ved den seneste offentlige vurdering 927 mio. kr. (2022: 850 mio. kr.) Værdien vedrørende Nationalbankens ejendomme i hhv. Nyhavn og Havnegade er i 2023 baseret på den offentliggjorte midlertidige vurdering.

Note 22 - Andre aktiver

1.000 kr.	2023	2022
Markedsværdi af uafviklede valutaeksponeringer	319.738	3.657.112
Markedsværdi af uafviklede fondsforretninger	13.456	-
Kapitalandele i kommercielle selskaber	-	19.794
Tilgodehavende renter	1.499.375	1.076.150
Andre tilgodehavender	54.826	58.762
	1.887.395	4.811.818

Kapitalandele i kommercielle selskaber omfatter konvertible aktier i Visa Inc. modtaget i forbindelse med salg af andre finansielle aktiver.

ejerandele i konkurrenceudsatte selskaber med kommercielle formål.

Nationalbanken har i løbet af 2023 afhændet den resterende beholdning, og ønsker fremover ikke at besidde

Nettopositioner og hovedstole omregnet til markedsværdier vedrørende afledte finansielle instrumenter fremgår af note 31 og 32.

Note 23 - Seddel- og møntomløb

Seddelomløb i 1.000 kr.	2023	2022
1000 kr.	19.217.867	25.236.877
500 kr.	27.165.432	27.400.708
200 kr.	7.157.877	7.300.804
100 kr.	3.679.618	3.784.957
50 kr.	984.220	1.002.301
Ældre serier*)	3.362.048	3.610.715
Færøske sedler	504.430	536.565
	62.071.492	68.872.927

*) Sedler udstedt før seneste serie (2009).

Møntomløb i 1.000 kr.	2023	2022
20 kr.	2.596.936	2.642.967
10 kr.	1.235.928	1.257.200
5 kr.	621.911	639.154
2 kr.	371.301	561.222
1 kr.	551.681	376.830
50 øre	195.136	196.350
Ældre serier*)	380.342	381.374
Tema- og erindringsmønter på anden pålydende værdi	196.380	196.538
	6.149.615	6.251.635

*) Mønter udstedt før nuværende serier.

Note 24 - Pengepolitiske indlån

Penge- og realkreditinstitutterne i Danmark har konti i Nationalbanken. Via disse konti afvikler de ved hjælp af betalingssystemet Kronos2 deres indbyrdes mellemværender og deres mellemværender med Nationalbanken. Herudover anvender penge- og realkreditinstitutterne deres konti i Nationalbanken til afvikling af betalinger i danske og internationale betalings- og afviklingssystemer. Nationalbanken yder kredit mod sikkerhed til penge- og realkreditinstitutterne, så der altid er tilstrækkelig likviditet i det finansielle system til at sikre afvikling af betalinger.

I løbet af det pengepolitiske døgn indestår Nationalbanken over for Finans Danmark for de beløb, deltagerne har reserveret i forbindelse med Intradag- og Sumclearing, og for kreditline vedrørende Straksclearing. Endvidere

indestår Nationalbanken over for VP Securities A/S (Euronext) for de beløb, deltagerne har reserveret i forbindelse med handelsafvikling, periodiske kørsler og straksafvikling.

Ved lukning af det pengepolitiske døgn den 29. december 2023 havde penge- og realkreditinstitutterne et samlet indestående på foliokonti i Nationalbanken på 290,5 mia. kr. mod 247,8 mia. kr. ultimo 2022. Udviklingen kan i overvejende grad henføres til Nationalbankens nettovalutakøb, hvoraf Nationalbankens nettointerventionskøb udgjorde 13,2 mia. kr. i 2023.

Det gennemsnitlige indestående på foliokonti steg fra 214 mia. kr. i 2022 til 272 mia. kr. i 2023.

Note 25 - Andre indlån

1.000 kr.	2023	2022
Penge- og realkreditinstitutters indestående på euro-foliokonti	23.102	29.077
Gensidig kontant sikkerhedsstillelse, pengeinstitutter	1.813.961	2.681.974
Indlån fra kontokurant-kunder mv.	12.367.513	10.793.172
	14.204.576	13.504.223

Note 26 - Staten

Statens indestående udgjorde pr. 31. december 2023 160,5 mia. kr., hvilket er på niveau med 2022. Staten modtager ikke en andel af årets resultat for 2023.

Note 27 - Forpligtelser over for udlandet

1.000 kr.	2023	2022
Indlån fra Europa-Kommissionen	2.880.504	3.745.266
Indlån fra andre overnationale institutioner	93	97
Gensidig kontant sikkerhedsstillelse vedr. FX handler i euro	1.731.607	4.214.264
	4.612.204	7.959.627

Note 28 - Modpost til tildelte særlige trækningsrettigheder i IMF

Denne forpligtelse består af Den Internationale Valutafonds, IMF's, tildelinger af særlige trækningsrettigheder til Danmark. Den akkumulerede

tildeling udgør pr. 31. december 2023 i alt 4.828 mio. SDR. Den aktuelle beholdning fremgår af note 16 "Fordringer på IMF mv."

Note 29 - Andre passiver

1.000 kr.	2023	2022
Markedsværdi af andre afledte finansielle instrumenter i udenlandsk valuta	619.374	-
Markedsværdi af uafviklede fondsforretninger	-	11.378
Skyldige renter	1.614.595	749.850
Skyldige omkostninger	160.229	240.957
Skyldige lønrelaterede omkostninger	56.818	52.341
Andre forpligtelser	55.118	49.895
	2.506.134	1.104.421

Nettopositioner og hovedstole omregnet til markedsværdier vedrørende afledte finansielle instrumenter fremgår af note 31 og 32.

Note 30 - Egenkapital

1.000 kr.	Grund- og reservefond	Sikringsfond	I alt
Egenkapital 1. januar 2023	300.000	72.831.983	73.131.983
Henlagt af årets resultat	-	10.574.997	10.574.997
Egenkapital 31. december 2023	300.000	83.406.980	83.706.980

Note 31 - Afledte finansielle instrumenter til omlægning af valutaeksponeringer

2023 (mio. kr.)	I alt	EUR	USD	JPY	Øvrige
Nettopositioner til markedsværdi					
Valutaterminsforretninger:					
Køb	241.434	167.155	54.131	5.226	14.922
Salg	-241.113	-43.526	-112.845	-67.489	-17.253
Uafviklede valutaspotforretninger:					
Køb	93	93	-	-	-
Salg	-94	-	-79	-	-15
	320	123.722	-58.793	-62.263	-2.346

2022 (mio. kr.)	I alt	EUR	USD	JPY	Øvrige
Nettopositioner til markedsværdi					
Valutaterminsforretninger:					
Køb	171.657	123.292	22.036	6.214	20.115
Salg	-168.000	-13.571	-80.876	-38.477	-35.076
Uafviklede valutaspotforretninger:					
Køb	8.797	8.738	37	-	22
Salg	-8.797	-59	-	-	-8.738
	3.657	118.400	-58.803	-32.263	-23.677

Note 32 - Andre afledte finansielle instrumenter

2023 (mio. kr.)	I alt	DKK	EUR	USD
Hovedstole til markedsværdi				
Terminsforsretninger, obligationer:				
Køb	1.663	1.663	-	-
Salg	-	-	-	-
Futures, obligationer:				
Køb	162	-	89	73
Salg	-	-	-	-
Nettopositioner til markedsværdi				
Renteswaps:				
Betale	2.534	-	2.534	-
Modtage	-3.153	-	-3.153	-

2022 (mio. kr.)	I alt	DKK	EUR	USD
Hovedstole til markedsværdi				
Terminsforsretninger, obligationer:				
Køb	1.663	1.663	-	-
Salg	-	-	-	-
Futures, obligationer:				
Køb	161	-	86	75
Salg	-	-	-	-
Nettopositioner til markedsværdi				
Renteswaps:				
Betale	0	-	0	-
Modtage	0	-	0	-

Note 33 - Eventualforpligtelser og andre økonomiske forpligtelser

Nationalbankens kontraktuelle forpligtelser vedrørende lejemål og leasing omfatter husleje og øvrige forhold vedrørende lejemål samt leasing af bil. Dertil kommer eventuel reetablering ved fraflytning.

Forpligtelserne udgør ved udgangen af 2023 i alt 26 mio. kr., heraf forfalder 9 mio. kr. i 2024.

Herudover har Nationalbanken indgået swapaftaler med centralbanker, en interventionsaftale med Den Europæiske Centralbank, ECB, samt afgivet fortrolighedsgarantier over for leverandører og Det Europæiske System af Centralbanker, ESCB, vedr. kontantforsyningen.

Note 34 - Udlåns- og købsforpligtelser over for IMF

Nationalbankens maksimale yderligere udlåns- og købsforpligtelser over for Den Internationale Valutafond,

IMF, fremgår af nedenstående tabel. Den aktuelle krediteksponering fremgår af note 16.

	2023 (1.000 SDR)	2023 (1.000 kr.)	2022 (1.000 SDR)	2022 (1.000 kr.)
IMF's trækningsret på kvoten	2.535.030	22.968.640	2.581.490	24.029.800
Nationalbankens forpligtelse til at købe SDR	9.440.134	85.532.337	9.559.261	88.982.386
Udnyttet lånefacilitet for PRG Trust (2010)	107.187	971.163	107.187	997.746
Udnyttet lånefacilitet for PRG Trust (2021)	450.000	4.077.225	300.000	2.792.550
Udnyttede lånefaciliteter for IMF i forbindelse med New Arrangements to Borrow	3.250.124	29.447.752	3.243.924	30.196.070
Udnyttede lånefaciliteter for IMF i forbindelse med bilateral låneafale (2021-aftalen) *)	1.877.929	17.014.971	1.823.874	16.977.530
	17.660.404	160.012.088	17.615.736	163.976.082

*) Svarende til 2.283 mio. euro.

IMF yder lån til lande i økonomiske vanskeligheder og finansierer disse lån via medlemslandenes kvoter og lånetilsagn. Nationalbankens samlede fordring på IMF var på 56.800 mio. kr. ultimo 2023, jf. note 16.

IMF's trækningsret på kvoten er indeståendet på IMF's konto i Nationalbanken i danske kroner. Kontoen udgør den del af Danmarks kvote, som IMF endnu ikke har benyttet og dermed stadig kan trække på, eksempelvis til finansiering af nye udlån. Pr. 31. december 2023 udgør saldoen 22.969 mio. kr. (2.535 mio. SDR), hvilket tillige fremgår af note 16.

Som led i SDR-samarbejdet kan Nationalbanken blive anmodet om at forøge sin beholdning af SDR ved køb, indtil beholdningen udgør op til 3 gange Nationalbankens akkumulerede SDR-tildeling. Nationalbankens maksimale forpligtelse til at købe yderligere SDR udgør ultimo 2023 i alt 9.440 mio. SDR.

Det samlede lånetilsagn til PRGT (Poverty Reduction and Growth Trust) består af 500 mio. SDR fra låneafalen fra 2010 samt 450 mio. SDR vedr. låneafalen fra februar 2021. Tilsagnet på 2021-låneafalen er ultimo 2023 øget med 150 mio. SDR fra 300 mio. SDR i 2022. Alle udlån under PRGT er garanteret af den danske stat. De udnyttede lånetilsagn til PRGT udgør pr. 31. december 2023 henholdsvis 107 mio. SDR og 450 mio. SDR.

Nationalbanken har i 2023 tilsluttet sig IMF's encashment regime, hvilket betyder, at 20 pct. af lånebeløbet under Nationalbankens PRGT-låneafaler vil blive reserveret til at imødekomme eventuelle anmodninger om tidlig tilbagebetaling af lån fra andre PRGT-bidragssydere. Nationalbanken vil tilsvarende kunne anmode om tidlig tilbagebetaling i tilfælde af betalingsbalanceproblemer. Encashment-aftalen gælder for den del af Danmarks PRGT-tilsagn, der var udnyttede pr. 19. december 2023.

De samlede kredittilsagn under New Arrangements to Borrow (NAB-aftalen) er på 3.260 mio. SDR svarende til 29.533 mio. kr. Aftalen løber til november 2025. Nationalbankens udnyttede kredittilsagn under NAB-aftalen udgør ultimo 2023 i alt 3.250 mio. SDR.

De udnyttede lånefaciliteter for IMF i forbindelse med bilaterale udlån blev med virkning fra 2021 ændret, således at IMF har mulighed for at trække 2.283 mio. euro. Der er ultimo 2023 ikke trukket på aftalen.

IMF's repræsentantskab har den 15. december 2023 godkendt en aftale om IMF's 16. kvotegennemgang. Aftalen indeholder en forøgelse af hvert medlemslands kvote på 50 pct., en reduktion af låneressourcerne i NAB samt en udfasning af de bilaterale låneafaler. Implementeringen af kvoteaftalen vil tidligst begynde i november 2024.

Note 35 - Pensionsforpligtelser

Nationalbankens nuværende og tidligere medarbejdere har enten en bidragsbaseret eller en ydelsesbaseret pensionsordning.

For bidragsbaserede pensionsordninger gælder, at banken udgiftsfører de løbende præmiebetalinger til pensionsforsikringsselskaberne. Når pensionsbidrag for disse ordninger er indbetalt til pensionsforsikringsselskaberne, har banken ingen yderligere pensionsforpligtelser over for disse ansatte.

For ydelsesbaserede pensionsordninger gælder, at banken er forpligtet til at sikre modtageren en bestemt pensionsydelse. I disse ordninger er det banken, der bærer risikoen med hensyn til fremtidig udvikling i rente, løn, inflation, dødelighed mv. Banken er således forpligtet til at

indbetale de nødvendige bidrag til sikring af, at pensionstilsagnene opfyldes.

Pensionsforpligtelser for de ydelsesbaserede ordninger beregnes som kapitalværdien af de fremtidige ydelser, som skal udbetales i henhold til ordningen. Pensionstilsagnene er primært baseret på lønnen på pensionstidspunktet. Kapitalværdien beregnes på grundlag af forudsætninger om den fremtidige udvikling i bl.a. lønniveau, rente, inflation og dødelighed.

De ydelsesbaserede ordninger er i al væsentlighed afdækket via Danmarks Nationalbanks Pensionskasse under afvikling. Andre ydelsesbaserede ordninger er afdækket i et pensionsforsikringsselskab.

Hovedtal for Pensionskassens regnskab er følgende:

Mio. kr.	2023	2022
Pensionsforpligtelser og øvrige gældsposter	2.731	2.850
Dagsværdi af Pensionskassens aktiver	4.382	4.401
Egenkapital i Pensionskassen	1.651	1.551
Solvenskrav i Pensionskassen	109	114

Danmarks Nationalbank
Langelinie Allé 47
2100 København Ø
www.nationalbanken.dk